MR. C. GRINCEVICIUS
7132 S MOZART
CHICAGO, IL 60629

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

ALp 2628
L.arch.
ALp(LL)2628

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 38
Rugsėjo - September 28, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas Reagan ir valst. sekr. Shultz yra susitarę su Sov. S-ga šį mėnesį susitikti pasitarimam su Sov. S-gos užs. reik. ministeriu Gromyko.

Valst. sekr. Shultz pareiškė, kad JAV siekia konstruktyvių santykių su Sov. S-ga, bet kartu nurodė, kad JAV taip pat turi savo interesų ir nenumato jų atsisakyti.

New Yorke prasidėjusios J.T. visumos sesijos pirmininku buvo išrinktas Zambijos diplomatas Paul John Firmino Lusaka. Jis savo kalboj pabrėžė, kad J.T. yra labai reikalingos ne didžiosiom pasaulio galybėm, bet vidutinėm ir mažom pasaulio valstybėm.

Popiežius Jonas Paulius II atvyko į Kanadą keliolikos dienų vizitui, paskelbė palaimintąja Šv. Kryžiaus vienuolių seserų įsteigėją Marie-Leone, aplankė Kanados indėnus ir eskimus ir visur skelbė socialinės lygybės reikalą.

Europos nusiginklavimo ir saugumo konferencija Stockholme vėl susirinko trečiosios sesijos, kur Sov. S-gos atstovas tuoj pat apkaltino JAV dėl erdvės ginklų lenktynių.

Kinija vil pradėjo persekioti krikščionius, kurie susirenka melstis be valdžios leidimo. Persekiojami yra ir katalikai, nenutraukę ryšių su Vatikanu.

JAV nutarė tolimose vietose iškilusiem ginkluotiem konfliktam likviduoti sukurti dvi lengvąsias pėstininkų divizijas su apie 10,200 karių kiekvienoj. Viena šių divizijų bus įkurdinta Fort Drum, New Yorko valstijoj, o antra — Aliaskoj.

Sov. S-gos atleistas iš generalinio štabo viršininko vietos maršalas Nikolai V. Ogarkov buvo paskirtas Vorošilovo gen. štabo karo kolegijos viršininku.

Izraely po ilgai trukusių pasitarimų buvo sudaryta iš Darbo partijos ir Likud blokų tautinės vienybės vyriausybė, kurioj pirmuosius 25 mėn. min. pirmininku bus Darbo partijos vadas Shimon Peres, o kitus 25 mėn. — Likud bloko vadas Yitzhak Shamir.

Čekoslovakijoj vyksta Varšuvos pakto valstybių kariniai pratimai, kuriuose dalyvauja 60,000 karių ir į kuriuos Vakarų valstybių stebėtojai nebuvo pakviesti.

Pagal Pietų Afrikos naująją konstituciją buv. min. pirmininkas P. W. Botha pasidarė krašto prezidentu.

Indija susirūpino, kad Pakistanas statydinasi įrengimus branduoliniam ginklam gaminti, ir kai kurie įtakingi vadai spaudžia min. pirmininkę Indira Gandhi, kad Indija tuos įrengimus subombarduotų.

Naujasis Izraelio min. pirmininkas Peres nuvertino savo valiutą 9 proc. ir sumažino 20 bil. dol. biudžetą 1 bil. dol. Jis numato per kelis mėn. laiko atitraukti Izraelio kariuomenę iš Libano ir pasiūlė Jordano karaliui Hussein pradėti derybas dėl taikos.

Du Afganistano armijos generolai Mohammad Nazim ir Abdul Hamil Khan ir keturi užs. reik. ministerijos pareigūnai pabėgo į Pakistaną.

Naujasis Kanados min. pirmininkas Martin Brian Mulroney buvo prisaikdintas ir pradėjo eiti pareigas.

JAV numato iki metų pabaigos padvigubinti Salvadoro turimų malūnsparnių skaičių sėkmingesnei kovai su partizanais.

IŠSIGANDO ŠV. KAZIMIERO

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

(Tąsa iš praeito numerio)

Iš maldininkų pasityčiota

Visa tai liūdnų dalykų pirmos kregždės. Ne be bedievių įsikišimo šv. Kazimiero jubiliejaus pagrindinės pamaldos buvo laikomos kartu lietuviams ir lenkams, kai jau nuo seniausių laikų jos vyksta atskirai, o ypatingai tomis progomis, kai į bažnyčią nei vieni lietuviai, nei vieni lenkai nesutelpa.

To pasėkoje perpus mažiau žmonių turėjo galimybę sąmoningai dalyvauti pamaldose; iš šventoriuje ir gatvėje besispaudžiančių maldininkų tiesiog pasityčiota, stebėtina, iš kur ta paprasta liaudis turėjo tiek kantrybės — beveik tris valandas žiūrėti ir nieko nematyti, klausyti, bet nieko negirdėti — ir sąmoningumo tyliai pavienei daugiausia rožančiaus maldai.

Neskelbė popiežiaus telegramos

Jubiliejaus atidarymo iškilmėse nebuvo perskaityta popiežiaus Jono-Pauliaus II telegrama, siųsta vyskupams ir visiems iškilmių dalyviams. Kažkas "atsitiktinai" pasistengė, kad vyskupas L. Povilonis ją gautų tik grįžęs iš iškilmių, nebuvo paskelbta ji ir sekančios dienos iškilmingose pamaldose. Jubiliejaus išvakarėse Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, kur jau buvo susirinkę nemažai maldininkų, nebuvo pasakyta nei vieno pamokslo, nei puse žodžio neužsiminta apie rytdienos iškilmes.

Neleido kunigams laikyti mišių

Į iškilmes nebuvo leista pakviesti daugiau kunigų išpažintims klausyti. Žmonės vargo eilėse prie klausyklų tiek išvakarėse, tiek jubiliejaus iškilmių dieną, kai kurie iš jų eilėse prie klausyklos prastovėjo nuo 10 val. ryto iki 5 - 6 val. vakaro. Vilniaus arkivyskupijos kunigai negavo jokio pranešimo apie kovo 3 d. jubiliejaus pradžios iškilmes.

Ir vis tik, nepaisant informacijos stokos, į iškilmes suvažiavo nemažai kunigų, tačiau po pagrindinių pamaldų nė vienam iš jų nebuvo leista Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje laikyti mišias.

Buvo padaryta viskas, kad kovo 3 d. į iškilmes atvykęs jaunimas negalėtų bendrai pasimelsti. Senamiestyje, prie šv. Kazimiero bažnyčios (dabar ateizmo muziejaus), pastoviai budėjo milicininkai ir saugumiečiai. Bedieviai nuolat suko galvas, kaip sumenkinti šv. Kazimiero jubiliejų. Skaudu, kad jiems talkininkų atsirado ne tik iš eilinių tikinčiųjų tarpo.

Trukdė jaunimui

Kadangi vaikai ir jaunimas kovo 3 mokėsi ir negalėjo dalyvauti iškilmėse, pasimelsti prie šv. Kazimiero karsto Vilniuje jie rinkosi kovo 4, sekmadienį.

Visoje Lietuvoje tą dieną, bijant, kad jaunimas gali nuvykti į Vilnių ar dalyvauti savo parapijos iškilmingose pamaldose, buvo įvairiais būdais stengiamasi juos išlaikyti prie mokyklos. Sumos metu mokyklose buvo organizuojami įvairiausi užsiėmimai: viktorinos, pasivaikščiojimai po gamtą ir t.t., kuriuose būtinai privalėjo dalyvauti visi mokiniai, neatvykus buvo gąsdinami, jog reikės rašyti pasiaiškinimus. Nepaisant visų trukdymų, apie 6 v.v. Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje prie šv. Kazimiero karsto suskambo giesmės ir eilėraščiai:

"Tauta prisiekia tau,
Kazimierai šventasis,
Kapais didvyrių, kankinių krauju!
Visuos piliakalniuos įžiebsim ugnį naują!
Jokiems engėjams Lietuva nepasiduos!

Tylėjo Nemunas šimtmečiais sukaustytas,
Ilgėjos Nemunas ir laisvės ir audrų . . .
Tegul prakirs žaibai negandų naktį juodą!
Tegu pravirks liūtis ir sąnašas kalčių nuplaus.

Tauta prisiekia tau,
Kazimierai šventasis,
Stovėt po kryžiumi tvirtai ir laukt aušros . . ."

Seklių rūsčios akys

Meldėsi iš skirtingų vietų suvažiavęs tikintis Lietuvos jaunimas. Programa truko maždaug dvi valandas, po kurios, prašant šv. Kazimierą globoti Tėvynę Lietuvą, visi suklupo rožančiaus maldai.

Programos metu bažnyčioje knibždėte knibždėjo oficialūs bei slapti saugumo darbuotojai ir rūsčiais žvilgsniais varstė besimeldžiantį jaunimą. Prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, mašinų stovėjimo aikštelėje, buvo privažiavę milicijos mašinų. Susirūpinę žmonės kalbėjosi tarpusavyje: "Greičiausiai gaudys . . bet už ką? Negi jau melstis laisvai negalima?"

Po vakarinių mišių jaunimas skirstėsi į namus. Kiekvieną svečią saugumo budri akis lydėjo iki pat stoties, kur laukė, kol visi susės į traukinius ar autobusus ir išvažiuos.

Bedieviam atrodė pavojinga

Ne tik Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, bet ir kiekviena parapija ruošėsi kuo gražiau paminėti savo Globėjo šv. Kazimiero jubiliejų. Nors Kazimiero minėjimas galėjo vykti tik bažnyčiose, tačiau bet koks iškilmingesnis jubiliejaus paminėjimas bedieviams ir čia rodėsi pavojingu. Negalėdami visiškai uždrausti minėti šv. Kazimierą, įvairiausiais išankstiniais perspėjimais, nurodymais ar tiesioginiais varžymais siekė, kad jubiliejaus iškilmės bažnyčiose praeitų kiek galima kukliau.

Vasario mėnesį RRT įgaliotinis Petras Anilionis išsiuntinėjo rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkams bei atsakingiems už ideologinį darbą asmenims raštus, kuriuose nurodomi būdai bei priemonės jubiliejaus iškilmių atskirose parapijose sekimui.

Iš rajonų vykdomųjų komitetų buvo pareikalauta, kad dėl šv. Kazimiero minėjimo pravestų atskirą instruktažą vadinamiesiems religinių bendruomenių dvidešimtukams ar bent jų pirmininkams. Kai kuriuose rajonuose bažnytinio komiteto nariams buvo aiškinama, jog šv. Kazimiero minėjimas privalo būti grynai religinio pobūdžio, be jokio tautiškumo atspalvio. Pabrėžiama, kad minėjimuose neturi teisės dalyvauti iš kitų parapijų ar neakivaizdinę seminariją baigę kunigai. Nurodoma, kad atsakingi asmenys turės kovo 4 sekti religines apeigas visose bažnyčiose ir net šventoriuose.

VYSKUPO PAULIAUS ANTANO BALTAKIO, OFM, KONSEKRACIJA

Rugsėjo 14, penktadienį, Portlando miestas Maino valstybėje pergyveno tikrai istorinį įvykį. Tą dieną vyskupu buvo konsekruotas lietuvis — Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Iškilmėse dalyvavo 24 arkivyskupai ir vyskupai, per 200 kunigų. Konsekrevo pats apaštališkasis pronuncijus Amerikai arkivyskupas Pio Laghi, asistuojant Portlando vyskupui Edward C. O'Leary ir vyskupui Vincentui Brizgiui.

Iškilmingas koncertas

Jau prieš pirmą valandą prie katedros vyko didelis ir gyvas judėjimas. Visa policija, tarnybos prie kelių tiksliai žinojo, kas šiandien dedasi, kur yra ta miesto katedra.

Ta miesto katedra yra gotinio stiliaus. Turi du bokštus, kurių vienas aukštas, o kitas kaip koks vaikas — mažytis, prisiglaudęs prie didžiojo. Ir dar daugiau, — katedra yra L raidės pavidalo. Nuo didžiojo altoriaus į kairę sukasi kita katedros erdvė. Ten esą žmonės altorių mato iš šono.

Toje katedroje 1 val. prasidėjo iškilmingas religinis koncertas. Čia giedojo solistas Vaclovas Verikaitis ir solistas Algis Simanavičius, abu iš Toronto, Kanados, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras ir katedros choras. Jie buvo sustoję katedros kairėje pusėje.

Pradžioje Šv. Kazimiero choras iš Brocktono sugiedojo: Marija, Motina Mylima — J. Gaidelio, Tu didingas — J. Gaidelio, Malda už tėvynę — T. Brazio, O Visagalis — T. Brazio, Dangaus tėvynė — T. Brazio, Apsaugok Aukščiausias — Č. Sasnausko, Skaisčiausioji — J. Naujalio, Marijos vardas — J. Naujalio, Marijos ašaros — J. Gaidelio, Tremtinių giesmė — J. Gaidelio, Malda už tėvynę — J. Gaidelio, O Švenčiausioji.

Solistas Algis Simanavičius pagiedojo O Didis Dieve — A. Mozarto. Solistas Vaclovas Verikaitis pagiedojo Jerusalem, Jerusalem — Adams ir Panis Angelicus.

Ateina didžiojo procesija

Dar prieš 2 val. į katedrą įžengė didžioji procesija. Priekyje pranciškonas vienuolis nešė kryžių. Už jo ėjo kiti pranciškonai vienuoliai ir daugybė kunigų. Kunigai susėdo kairėje pusėje suoluose.

Už kunigų ėjo pulkas vyskupų su baltomis mitromis. Jų prieky ėjo Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Pabaigoje apaštališkasis pronuncijus, lydimas dviejų kunigų asistentų — kun. Alberto Kontauto ir kun. Clement D. Thibodeau.

Vyskupai susėdo už altoriaus, atsisukę veidu į žmones. Arkivyskupas Pio Laghi atsisėdo vyskupo soste pačiame centre už altoriaus.

Tada pasveikino visus Portlando vyskupas Edward C Leary. Jis taip pat pasakė sakinį ir lietuviškai — Viešpats telydi jus visus.

Choras sugiedojo Pulkim ant kelių. Prasidėjo iškilmingos mišios. Mišių giesmės buvo giedamos lotyniškai. Jos visiem skambėjo su dideliu sentimentu. Jungtinis choras tikrai gražiai ir pakiliai giedojo.

Pirmąjį skaitymą atliko Antanas Vainius, Maironio lituanistinės mokyklos mokinys iš New Yorko, antrąjį skaitymą — Lietuvos vyčių organizacijos narė ir Lietuvos reikalų biuletenio redaktorė Bernice Aviža. Evangeliją paskaitė diakonas pranciškonas Dennis Arambasick.

Prasideda vyskupo konsekracija

Tikriausiai visa katedra pirmą kartą matė, kaip konsekruojamas vyskupas. Tai didelės ir gana įspūdingos iškilmės.

Pirmiausiai prieš altorių pastatė kėdes pronuncijui, jo asistai ir dviem kitiems vyskupams, Portlando vyskupui Edward C. O'Leary ir vysk. Vincentui Brizgiui. Visas ceremonijas gražia anglų kalba pravedė apaštališkasis pronuncijus Pio Laghi.

Pirmiausiai gražiai ir įspūdingai vyskupai, kunigai ir choras sugiedojo Veni Creator Spiritus.

Tada pronuncijus paklausė, ar turite popiežiaus paskyrimo raštą, mandatą.

Šį mandatą turėjo perskaityti Tėv. Augustinas Simanavičius, naujasis pranciškonų provincijolas, bet jis tą dieną buvo labai užkimęs. Popiežiaus paskyrimo laišką paskaitė Portlando vyskupijos kūrijos kunigas.

Laiškas gana ilgas, nusako visas naujojo vyskupo pareigas ir teises. Laiškas parašytas angliškai. Perskaitęs laišką, jis pargamentą išskėtė ir parodė visai katedrai. Matėsi ir kabantis antspaudas.

Visi žmonės ėmė audringai ploti.

Pronuncijaus pamokslas

Po to prabilo pats pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi. Pirmiausia visus pasveikino lietuviškai — Garbė Jėzui Kristui. Toliau kalbėjo angliškai. Prisiminė naujojo vyskupo motiną, brolius ir seseris, kurie yra Lietuvoje, prisiminė Lietuvos pasiuntinį Washingtone dr. St. Bačkį, kuris sėdėjo priekyje

(nukelta į 4 psl.)

Po konsekracijos iškilmių iš k. Portlando vyskupas Edward C. O Leary, vysk. Paulius Baltakis, OFM, apaštališkasis pronuncijus Amerikai arkivyskupas Pio Laghi, vysk. Vincentas Brizgys, vysk. Antanas Deksnys.

VEIKSNIŲ PASITARIMAS LIETUVIŲ TEISIŲ GYNIMO REIKALU

ALTO, JAV LB, PLB ir VLIKO atstovų konferencija, svarsčiusi lietuvių teisių gynimo bei remiantis sovietinių įstaigų paruoštais dokumentais ir liudininkų apklausinėjimais apkaltintų lietuvių bylų reikalus, įvyko rugsėjo 8 Clevelande, Lietuvių Namuose.

Informacinei daliai pirmininkavo Teodoras Blinstrubas, o svarstybomis — dr. Antanas Butkus. Sekretoriavo Nijolė Maželienė.

Apžvalginius pranešimus padarė: ALTO vardu G. Lazauskas, JAV LB — J. Urbonas, Lietuvių Teisėms Ginti Fondo — D. Valentinaitė, PLB — Alg. Gečys. Išklausyti Americans for Due Process koordinatorės R. Razgaitienės ir adv. P. Žumbakio pranešimai. Aptarta tolimesnė veiksnių akcija ir priimta rezoliucija:

1. Konstatuojama visų veiksnių bei jų organizacijų tvirtas nusistatymas vieningai ginti Lietuvos gyvybinius interesus ir paskirų lietuvių teises.

2. Suvažiavimo dalyviai prašo veiksnių pirmininkus kuo skubiau daryti žygių, kad dabartinė teismų praktika nepažeistų Lietuvos inkorporavimo nepripažinimo principo.

3. Taip pat suvažiavimo dalyviai veiksnių pirmininkus prašo lietuvių teisėms ginti reikalų tvarkymą spręsti ilgesnės trukmės perspektyvoje.

JAV ir Japonijos patariamoji komisija paragino, kad abi valstybės pradėtų bendrą aukštos technologijos ginklų gamybą, nes Sov. S-gos ginklavimasis sudaro pavojų Japonijos gynybai.

Sov. S-ga, siekdama savo aliejaus padidintu eksportu į Vakarų valstybes užsidirbti jai taip reikalingos tvirtos užsienio valiutos, sumažino aliejaus eksportą savo sąjungininkam.

Indijos min. pirmininkė nusileido opozicijos partijų reikalavimam ir leido grįžti į turėtas pareigas jos pašalintam Andhra Pradesh valstijos min. pirmininkui N.T. Rama Rao.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Panevėžyje** rekonstruojama Komjaunimo aikštė išklota dailiomis plytelėmis, pagamintomis miesto statybinių konstrukcijų gamykloje. Tai pirmieji statybinių konstrukcijų gamyklos šaligatvių plytelių cecho gaminiai.

— **Meninės gimnastikos turnyras** baigėsi Sofijoje. Absoliučia varžybų nugalėtoja tapo bulgarė D. Georgijeva, daugiakovėje surinkusi 39.6 balo. Sidabro medaliai įteikti dviem sportininkėm — absoliučiom Europos čempionėm vilnietei Daliai Kutkaitei ir Bulgarijos atstovei A. Ralenkovai — po 39.45 balo.

— **Naują Vytauto Areškos knygą** "Eduardas Mieželaitis" išleido "Šviesos" leidykla. Knygoje pasakojama apie Mieželaičio gyvenimą ir kūrybą. Šio didelio tiražo leidinys papildo moksleiviam skirtos literatūros serijos "Gyvenimas ir kūryba" bibliotekas.

— **"Šviesos" leidykla** jau išleido knygas apie žymius lietuvių rašytojus ir kalbininkus — K. Būgą, J. Jablonskį, A. Baranauską, Žemaitę, J. Biliūną ir kitus. Šiais metais serija "Gyvenimas ir kūryba" pasipildys naujais leidiniais apie poetus A. Mickevičių ir Just. Marcinkevičių. Jau parengtas literatūros perspektyvinis planas 1986 - 1990 metam. Pedagogai ir moksleiviai galės įsigyti knygų apie kalbininkus ir rašytojus L. Rėzą, K. Jaunių, Maironį, muzikus J. Gruodį, B. Dvarioną bei daugelį kitų žymių kultūros veikėjų.

— **Lietuvos kultūros ministerijos** kolegija ir Kultūros darbuotojų profesinės sąjungos Lietuvos respublikinio komiteto prezidiumas apdovanojo "Lietuvos TSR kultūros žymūno" ženklu: Petrą Bagdonavičių — Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytoją; Nijolę Domarkienę — Klaipėdos S. Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytoją; Povilą Gabalį — Kauno J. Gruodžio aukštesniosios muzikos mokyklos direktorių; Viktorą Kovalevskį — Trakų rajono Senųjų Trakų kaimo kultūros namų meno vadovą; Liudmilą Kriščiūnienę — Raseinių kraštotyros muziejaus fondų saugotoją; Vidą Marijoną Kulikauskienę — Lietuvos mokslų akademijos istorijos instituto jaunesniąją mokslinę bendradarbę, istorijos mokslų kandidatę; Janiną Mikalauskienę — Raseinių rajono centrinės bibliotekos skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėją; Henriką Savicką — "Tiesos" laikraščio redaktoriaus pavaduotoją, Lietuvos nusipelniusį žurnalistą; Gerutį Kazimierą Vilkaitį — "Kultūros barų" žurnalo technikinį redaktorių.

— **Grafikė Gražina Didelytė** daugeliui pažįstama iš poezijos knygų iliustracijų. Jos darbai buvo eksponuoti daugelyje parodų Lietuvoje bei užsienyje. Dailininkė yra pelniusi nemaža apdovanojimų. Ji sukūrė įdomių improvizacijų A. Mickevičiaus, P. Vaičaičio, J. Strielkūno, M. Martinaičio eilėraščių motyvais. Aukštai vertinami ir jos sukurti ekslibriai.

— **Poeto Antano Baranausko gatvės** vėl susilaukė iš Kauno mariom atiduotų plotų kiton vieton perkeltos Rumšiškės. Senosiose Rumšiškėse buvo raštininkų mokykla, kurioje 1851 - 1853 mokėsi būsimasis vyskupas ir poetas A. Baranauskas. Ta mokykla ir prie jos esanti gatvė buvo pavadintos jo vardu. Rumšiškių apylinkės taryba dabar jo vardą davė naujai gatvei gyvenvietėje ant Kauno marių kranto. A. Baranauskas vadinamas tik poetu, jo religinis titulas nutylimas.

— **Dailininkė Elena Venckevičienė** už nuopelnus lietuvių vaizduojamajam menui ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime šešiasdešimtųjų gimimo metinių proga apdovanota Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo garbės raštu.

— **Dailininkas Albertas Donatas Belevičius** už nuopelnus lietuvių vaizduojamajam menui ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime penkiasdešimtųjų gimimo metinių proga apdovanotas Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo garbės raštu.

S.L.K.

Savaitės įvykiai

Kinija patvirtino, kad Mao Tsetung paskelbto "Didelio šuolio pirmyn" metu tarp 1959 - 62 m. Kinijoj badu mirė 10 mil. žmonių.

Izraelio min. pirmininkas Peres spalio 8 atvyksta į JAV prašyti, kad Izraeliui be normaliai dovanojamų 2.6 bil. dol. dar būtų paskirta 1 bil. dol. ūkiniam sunkumam nugalėti. JAV mano, kad Izraelis pats pirmas turi imtis drastiškų taupumo priemonių.

Sov. S-gos Literaturnaja Gazeta korespondentas Oleg G. Bitov, dalyvaudamas filmų festivaly Italijoj, 1983 pabėgo ir Britanijoj pasiprašė politinės globos. Dabar jis vėl atsirado Sov. S-goj ir spaudos konferencijoj paskelbė, kad Britanijos žvalgybos agentai buvo jį apsvaiginę vaistais ir dabar jis, įgijęs pasitikėjimo, sugebėjo nusipirkti lėktuvo bilietą ir grįžti. Britanija tai griežtai paneigė ir pareiškė, kad ateity tas neprisidės prie pasitikėjimo Sov. S-ga.

JAV Kongreso Bendrosios atskaitomybės įstaiga paskelbė, kad tūkstančiai turimų Sidewinder ir Sparrow raketų kovai su priešo lėktuvais yra defektyvios ir nepatikimos.

Afganistano partizanai jau antrą kartą tvirtina, kad sovietų kariai, malūnsparniais nusileidę į Afganistano kaimus ir pagrobę moteris, jas išrengia ir nuogas paleidžia kristi iš viršum kaimų besisukaliojančių malūnsparnių.

Sov. S-gos spauda rugsėjo 23 paminėjo 1939 m. su hitlerine Vokietija pasirašytą nepuolimo sutartį aiškindama, kad Sov. S-gai reikėję laimėti laiko ir kad su Britanija ir Prancūzija ji negalėjusi susitarti.

Japonijos Matsushita Electric korporacija, atsidėkodama amerikiečiam, sudarė 10 mil. dol. fondą švietimui Amerikoj skatinti.

LIETUVOS VYČIŲ 71-MAS SEIMAS

Lietuvos vyčių delegatai ir svečiai šiemet rinkosi į Conrad Hilton viešbutį Chicagoj. Ten rugpjūčio 23 prasidėjo registracija ir vyko popietinis posėdis.

Šio seimo šeimininkais buvo 36 kuopa, kuriai pirmininkauja Jonas Paukštis. Kuopa turi 600 su viršum narių. Šio seimo rengimo reikalais ypač rūpinosi: Bruce Nebrieza, Evelyn Ozelis, Scottie Žukas, Edward Valskis, Lucille Kilkus, Ruth Kazauskas, Salomėja Daulienė, Stanley Pieža, Aušra Padalino, Ralph Goking, Denise Vaikutis, Lillian Paukštis, Vincent Samaška, Anna Naureckienė, Loretta Geštautas, Faustas Strolia, Frank Zapolis, Sabina Klatt, David Gardas, Frank Švelnis, Theresa Balčiūnas, Jerome Jankus, Paul ir Thomas Strolia, Georgeanna Kassel.

1 val. popiet viešbuty su JAV, Lietuvos, vyčių centro ir kuopų vėliavų įnešimu oficialiai pradėtas pirmas seimo posėdis. Maldą sukalbėjo centro dvasios vadas kun. dr. A. Jurgelaitis, OP. Susirinkusius sveikino 36 kuopos pirm. Jonas Paukštis. Seimo dalyvius taip pat sveikino lietuviškų organizacijų atstovai: Šv. Kazimiero seselių vienuolijos vyresnioji motina Joanella, Šv. Pranciškaus seselių vardu sesuo Alverna, Lietuvos atstovas Washingtone dr. S. Bačkis, Vliko pirm. dr. K. Bobelio sveikinimą perskaitė dr. J. Stukas, Alto vardu sveikino T. Blinstrubas, JAV LB vardu — dr. A. Butkus, Lietuvių Katalikų Federacijos vardu — S. Kuprys, ateitininkų vardu — dr. K. Pemkus, Balfo vardu — M. Rudienė, Lietuvių Susivienijimo vardu — P. Austin, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vardu — P. Marcinkienė.

Raštu sveikino JAV prez. R. Reagan, vysk. V. Brizgys arkivysk. C. Salatka, vysk. P. Baltakis, kun. K. Pugevičius, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Nukryžiuotojo Jėzaus seserys, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys iš Putnamo, Amerikos Lietuvės Katalikės Moterys, "Darbininko" redaktorius, dr. A. Razma, Lietuviai skautai, Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Tėvai Marijonai.

Po sveikinimų kun. A. Jurgelaitis vadovavo šv. Kazimierui pasiaukojimo apeigom.

Apie pereitų metų kuopų veiklą komentavo Nancy Miro.

Seimo atidarymo mišios buvo aukojamos Šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje. Mišias aukojo kun. R. Bulworth, kun. A. Janiūnas, kun. A. Bartkus, kun. P. Cibulskis ir kun. A. Jurgelaitis.

Susipažinimo vakaras vyko bažnyčios salėje. Po vakarienės programą atliko "Virtuvės gražuolės". Grupę sudarė vyresnio amžiaus Šv. Jurgio parapijos narės. Jos atliko dainų ir šokių pynę, palydint virtuvės instrumentam.

Rugpjūčio 24, penktadienį, darbai pradėti su centro pirmininkės Loretos Stukienės pranešimu. Kasininko Alfonso Trainio pranešimą paskaitė garbės narė Elena Šaulytė.

Dr. J. Stukas, Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas, vadovavo pokalbiui "Dabartiniai įvykiai Lietuvos reikaluose". Pranešimus padarė kun. dr. J. Prunskis ir A. Mažeika.

Kun. dr. Juozas Prunskis, Lietuvių Informacijos Centro vedėjas Chicagoje, pabrėžė, kad svarbu tęsti darbą dėl Lietuvos laisvės ir tą reikalą reikia palaikyti gyvą, ypač Washingtone. Taip pat neturime užmiršti religinių ir politinių kalinių Lietuvoje ir Sibire. Laiškai rašytini JAV valdžios žmonėm, sovietų pareigūnam, patiem kaliniam.

Antanas Mažeika, Baltic American Freedom League vicepirmininkas, apibūdino šios organizacijos veiklą, pastangas išstumti sovietus iš olimpinio komiteto. Apibūdintos organizacijos pastangos protestuojant prieš Viktoro Skuodžio įkalinimą, vergų darbo naudojimą, baltiečių dalyvavimą Afganistano kare.

Kun. Algimantas Bartkus, Šv. Kazimiero lietuvių popiežiškos kolegijos prorektorius Romoje, kalbėjo apie šios įstaigos sunkią finansinę padėtį. Kun. A. Bartkus kreipėsi į seimo atstovus, kad kiekviena Lietuvos vyčių kuopa adoptuotų šią kolegiją. Tai būtų geriausia Šv. Kazimiero sukaktuvinių metų dovana.

Ankstyvoj popietėj seimo nariai pagerbė pirmą mirusią vytę, 36-tos kuopos narę Petronėlę Laurinaitę, kuri su laivu nuskendo 1914. Jos prisiminimui buvo padėtas vainikas.

Šios dienos mišias viešbuty aukojo prel. D. Mozeris, kun. A. Janiūnas, kun. A. Bartkus, kun. J. Prunskis, kun. A. Zakarauskas, kun. P. Cibulskis, kun. A. Jurgelaitis.

3 val. popiet centro valdybos sekretorė Nancy Miro vadovavo pokalbiui "Seni ir nauji horizontai". Lietuvos vyčių organizacija pradėjo veiklą 1913. 1916 jau buvo 60 kuopų ir daugiau kaip 4000 narių. 1984 veikia 57 kuopos su 4000 su viršum narių.

Vakare kultūrinę programą atliko Lietuvos vyčių choras vadovaujamas Fausto Strolios, Lietuvos vyčių tautinių šokių grupė, vadovaujama F. Zapolio ir jaunųjų grupė "Suzuki violinists".

Stipendijas gavo šie jaunieji vyčiai: Madonna Marie Balulis — 144 Antracito kuopa, Susan Valkavage — 144 Antracito kuopa, Jonas Strolia — 36 kuopa, Chicago.

Rugpjūčio 25 buvo svarstomos rezoliucijos ir renkama centro valdyba bei komisijų pirmininkai.

Rezoliucijose pasisakoma, kad kiekviena kuopa adoptuoja disidentą Lietuvoje, Lietuvos vyčiai iš kasos skiria 1000 dol. auką Šv. Kazimiero kolegijai Romoje ir tampa Šv. Kazimiero kolegijos krikšto tėvais, tęsiamas darbas ir maldos, kad arkivysk. Jurgis Matulaitis būtų paskelbtas šventuoju.

Naujojon centro valdybon išrinkti: dvasios vadas kun. A. Jurgelaitis, OP, pirm. Loreta Stukienė, I vicepirm. Nancy Miro, II vicepirm. Elinor Sluzas, III vicepirm. Elsie Kosmisky, protokolų sekr. Adele Dauzickis, finansų sekr. Helen Skudra, ižd. Theresa Trainis, patikėtiniai Frank Peterson ir Paul Strolia.

Komisijų pirmininkais išrinkti: dr. Jack Stukas — Lietuvos reikalų, Ann Klizas-Wargo — kultūros rreikalų, Magdalena Smailis — ritualo, Paul Binkis — stipendijų, Longinas Švelnis — archyvo, Marytė Lepera — visuomeninių reikalų, Algis Budreckis — lietuvių kalbai, Frances Petkus — atstovė prie katalikų federacijos.

Šeštadienio vakare vyko banketas, kurio metu "Lietuvos draugo" premija įteikta Kūdikėlio Jėzaus vienuolijos narei seselei Ann Gillen. Ji daug nusipelnė Helsinkio nutarimų peržiūros komisijoj, buvo iniciatorė veiklos, besistengiančios atgauti Klaipėdos bažnyčią, dirbo lietuvių disidentų žmogaus teisių reikaluose.

Rugpjūčio 26, sekmadienį, Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje mišias koncelebravo vysk. V. Brizgys ir eilė lietuvių kunigų. Grupei vyčių įteiktas 4-to laipsnio ženklas. Garbės nario laipsnis suteiktas kun. Algimantui Bartkui ir kun. Albinui Janiūnui.

Atsisveikinimo pusryčiai vyko Marijos gimnazijoje, kuriai vadovauja seserys Kazimierietės.

Lietuvos vyčių seimas 1985 metais vyks New Havene. Globos 50 kuopa.

Marytė Lepera

Lietuvos vyčių 71-ame metiniame seime Chicagoje kalba centro valdybos pirmininkė Loreta Stukienė. Nuotr. M. Lepera

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843 - 6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietišką duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WŠOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEĆAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office (718) 827-1352
Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS ● Prenumerata metam $15.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuoziura ● Pavarde pasirasyti straipsniai nebutinai isreiskia redakcijos nuomone ● Už skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

POPIEŽIUS VĖL PRABILO Į LIETUVIŲ TAUTĄ

Darbininko rugpjūčio 31 d. laidoje buvo minėta, kad popiežius Jonas Paulius II norėjo vykti į Lietuvą ir dalyvauti šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmėse Vilniuje prie šv. Kazimiero karsto.

Negavęs leidimo vykti į Lietuvą, Šv. Tėvas savo koplyčioj Castelgandolfe rugpjūčio 25 aukojo mišias lietuviškai ir pasakė lietuvių kalba pamokslą. Visos iškilmės buvo per Vatikano radiją transliuojamos į okupuotą Lietuvą.

Oficialus Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" rugpjūčio 27 - 28 d. laidoje išspausdino šių iškilmių aprašymą ir pilną Šv. Tėvo pamokslo tekstą lietuvių kalba ir itališkame vertime. Čia spausdiname popiežiaus Jono Pauliaus II pamokslą, kaip jis pateikiamas Vatikano dienraštyje:

BRANGŪS BROLIAI IR SESERYS KRISTUJE!

Šiandien Vilniuje, prie šv. Kazimiero karsto, apie savo vyskupus ir kunigus telkiasi visa Lietuvos katalikų bendruomenė, iškilmingai užbaigdama minėjimą Lietuvos globėjo garbei.

Visiems lietuviams, o taip pat ir mano širdžiai labai brangaus šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejus yra ypatingai svarbi ir labai reikšminga data jūsų tautos istorijoje.

Ją iškilmingai minėjome kovo 4 dieną Vatikano bazilikoje. Šiandien vėl esu jūsų tarpe, tarytum dvasinėj maldos kelionėj einu pas jus. Esu su jumis širdimi, mintimis, malda. Šv. Mišios kurias aukosiu jūsų kalba, tebus mano dvasinės vienybės su visa Lietuvos katalikų bendruomene ženklas.

Popiežius yra su jumis. Su jumis yra Romos Bažnyčia. Su jumis yra visuotinė Bažnyčia, kuri jūsų neužmiršta.

Eucharistinėje aukoje aukosiu Dievui Lietuvos Bažnyčios visus jūsų bendruomenės džiaugsmus ir sielvartus, lūkesčius ir viltis. Žinau, kad jūsų bendruomenė lieka ištikima Evangelijos mokslui, kurį yra priėmusi prieš šešis šimtmečius. Tas mokslas yra giliai įsišaknijęs tautos sieloje ir tautinėje kultūroje. Jis jau neša šventumo vaisius, kurių gražiausias kaip tik yra šv. Kazimieras.

O Bažnyčia Lietuvos žemėje! O kryžių šalies Bažnyčia! Aš meldžiuosi kad niekas neįstengtų tavęs atskirti nuo Kristaus meilės.

Maldoje prisimenu visus, mano broliai vyskupai ir kunigai. Prisimenu seminaristus ir visus, kurie trokšta savo gyvenimą aukoti Dievo karalystės tarnybai.

Mano širdyje ypatingą vietą užima krikščioniškos šeimos, o ypač jaunimas, kuris garbina šv. Kazimierą, kaip savo ypatingą globėją. Šv. Kazimieras tebūna jaunimui tvirto tikėjimo, maldos gyvenimo, tyrumo ir pasiaukojančios meilės pavyzdys.

Su tėviška meile maldoje prisimenu visus mažuosius, pažemintus ir nuskriaustuosius, priespaudą kenčiančius, o ypač tuos, kurie kenečia dėl tikėjimo. Viešpats juos testiprina, tesuteikia jiems džiaugsmo ir gyvenimo keliu telydi juos savo pažadėta palaima!

Brangūs broliai ir seserys lietuviai, melskime Viešpatį, kad Švč. Marijos ir šv. Kazimiero galingos pagalbos dėka visada išlaikytume tvirtą ir veiklų tikėjimą, stiprią viltį ir nenugalimą meilę, kad taptume gyva auka Kristuje Dievo Tėvo garbei.

Nors neturiu galimybės asmeniškai dalyvauti jūsų tėvynės globėjo šv. Kazimiero jubiliejaus minėjime, jaučiuosi esąs jūsų tarpe. Jaučiu dvasinę vidinę vienybę su Lietuvos Bažnyčia ir su lietuvių tauta. Jai reiškiu mano nuoširdžiausią pagarbą ir Švč. Trejybės vardan siunčiu broliškos palaimos linkėjimus!

Šv. Tėvas Jonas Paulius II aukoja mišias lietuviškai rugpjūčio 25 d. 6 val. vak. Castelgoldolfo koplyčioje šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga. Mišios tiesiog buvo transliuojamos per Vatikano radiją į Lietuvą. Popiežiui asistuoja prel. Audrys Bačkis. Šalia lango matyti Aušros Vartų Marijos paveikslas (dail. V. Kasiulio) ir šv. Kazimiero paveikslas.

— **Reginos Žiūraitienės** paveikslų paroda rengiama rugsėjo 28 — spalio 14 "The Old Bronte Post Office Gallery, Inc.", Oakville, Ont., prie Toronto. Parodoje bus išstatyti šiaurinės Kanados ir vietiniai gamtovaizdžiai — akvareliniai ir aliejiniai paveikslai.

Po konsekracijos iškilmių

Konsekracijos iškilmės priklauso prie šių metų didžiųjų įvykių. Ir štai kodėl.

Naujasis vyskupas galėjo pasirinkti tokią Chicagą, New Yorką ar Torontą savo konsekracijai. Apie tai net ir galvojo. Buvo galvota prijungti prie kokio kongreso, prie šv. Kazimiero minėjimo. Bet tada konsekracija savaime pasidarytų lyg kokia antrinė šventė, kartu kenktų ir pirmajai šventei.

Pasirinkta visai kita vietovė, kuri arti prie Kennebunkporto vienuolyno — Portlando katedra, nes Portlando vyskupas labai daug padėjo naujajam vyskupui. Jis mielai užleido savo katedrą ir visur kiek tik galėjo patarnavo šiame reikale.

Buvo pesimistų, kurie sakė, kad niekas taip toli nevažiuos. O tikrovė buvo visai kitokia — suvažiavo žmonių iš visos Amerikos. Toronte lankėsi tą dieną pats popiežius, bet lietuvių didžiulis būrys išsijudino ilgai kelionei į Portlandą, kad ten pagerbtų naująjį lietuvį vyskupą.

Ir data atrodė nepalanki, nes tai darbo diena. Bet ir tai nesukliudė žmonėm atvykti, ir Portlando katedra buvo pilnutėlė. Tai parodo naujojo vyskupo populiarumą, jo didelius šiltus kontaktus su Toronto, su New Yorko žmonėmis, kur jis daugiausia ir veikė.

Labai visus stebino ir visų nuotaikas pakėlė toks didelis skaičius vyskupų, kurie dalyvavo konsekracijos iškilmėse. Taip ir daugybė kunigų. Ir dar daugiau — visur jautėsi didelis nuoširdumas ir pagarba lietuviam.

Ar neįspūdingas buvo pokylis didžiojoje palapinėje Kennebunkporto vienuolyno sodyboje?! Dalyvavo arti tūkstančio svečių!

Visa tai suformavo įvykių grandinė. Didelės reikšmės turėjo popiežiaus Jono Pauliaus II dalyvavimas šv. Kazimiero iškilmėse Romoje, paskui jo noras keliauti į Lietuvą ir rugpjūčio 25 jo lietuviškai aukotos mišios ir lietuviškas pamokslas Lietuvai. Visa tai praskambėjo per visą pasaulį ir nuteikė tokius vyskupus ir kitus bažnyčios dignitorius labiau respektuoti lietuvius.

Naujasis vyskupas jau pradėjo savo darbą — savo keliones. Rugsėjo 20 - 23 savaitgalį jis lankėsi New Yorke. Paskui kelionė į Hamiltoną, į kitus miestus. Taip nėra lengva keliauti, dalyvauti įvairiuose priėmimuose, klausytis kalbų ir pačiam kalbėti. Visa tai yra sunki ir didelė pareiga. Bet naujasis vyskupas turi nuoširdų paprastumą, kuris visiem yra mielas. Prie visų jis greitai prieina ir sunkius klausimus greitai išriša.

Tad ir linkime naujam vyskupui tuo nuoširdžiu paprastumu, giliu religingumu ir meile visus apjungti, sujungti. Vyskupo autoritetas lietuvių tautoje yra tikrai didelis. Tegu jis būna visų moralinė paspirtis, ypač sunkiuose reikaluose.

Naujasis vyskupas ilgai dirbo su jaunimu, labai lengvai prie jo prieina, supranta jo problemas. Tai yra didelė Dievo dovana. Linkime ir dabar, jau vyskupu esant, neužmiršti jaunimo. Lankykite jaunimo stovyklas, kalbėkite į juos, neškite didžiąją meilę jaunimui.

Naujasis vyskupas labai sėkmingai dirbo lietuviškose mokyklose. Ir dabar užeikite į tas mokyklas. Kur tik nuvyksite, aplankykite ir lietuvišką mokyklą. Tegu jaunimas mato Jus kaip vyskupą ir gerąjį jaunimo draugą. Susitikdami su jaunimu, kvieskite jį pasirinkti kunigo, vienuolio ar seselės pašaukimą.

Savo kalboje naujasis vyskupas pasakė, kad reikia suprasti laiko problemas, laiko klausimus. Tikrai išmintingai pasaky-

(nukelta į 4 psl.)

44-TŲ METŲ VASARA
Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

4.—

Tada, kai aptemo, laimingai išvažiavome iš Sedos miesto. Keliai visur čia žinomi, nes kadaise, būdami Sedos vidurinės mokyklos mokinukai, čia keliavome pėsti į savo tėviškes. Pažįstamas čia kiekvienas vingis, kiekvienas tiltukas ir net medis. Laimingai pasiekėme Žemaičių Kalvariją.

Tada visur buvo pilna nerimo. Žmonės kaip niekur nieko dirbo laukų darbus, nes pati gamta prašėsi žmogaus rankų. Reikėjo šienauti pievas, reikėjo ir rugius nupjauti, suvežti į kluonus. Vasara ėjo kaip ir kitos žemdirbių vasaros, bet — buvo nejauku. Visur ta pati nežinia, kas bus su Lietuva, kas bus su mumis?

Atentato atgarsiai

Tais 1944 metais liepos 20 buvo atentatas prieš Hitlerį. Tai atsitiko mums sugrįžus iš Sedos. Gal net kitą dieną. Liepos 20 buvo ketvirtadienis (taip rodo mano elektroninis šimtametis kalendorius).

Visokiais būdais gaudėme žinias. Klausėmės slapta Londono laidų, klausėmės ir savo lietuviško radijo programų. Atentatas nepasisekė. Prasidėjo karininkų šaudymai, o Berlyne net pakorė sąmokslininką generolą.

Visa tai jaudino mus. Ir kalbėjome ir fantazavome, kas būtų buvę, jei būtų pasisekęs atentatas?

Gyvenome kažkokiom iliuzijom, kad viskas staiga pasikeis į gera, kad vėl pasitrauks frontai, išeis svetimos kariuomenės, ir vėl bus laisva Lietuva. Fantazavome, kad vokiečių generolai ir maršalai tikrai būtų padarę taiką Vakaruose ir būtų atstūmę Raudonąją Armiją iš Lietuvos ir iš kitų užimtų kraštų. Bet tai buvo iliuzija — nei Amerika, nei Britanija, nei Prancūzija nebūtų sutikę ir nebūtų palikę vienos Sovietų Sąjungos. Jiem visiem rūpėjo pirmiausia sunaikinti vokiečių militarinę galybę.

Atvyksta didžioji divizija

Tuo metu Šiauliai jau buvo paimti Raudonosios Armijos. Frontas stabilizavosi maždaug Ventos-Dubysos linijoje. Mes iš tikrųjų gyvenome visai arti to fronto, bet nesijautė, kad štai būtų kažkur karas. Tik kartais išgirsdavom artilerijos duslų gaudimą. Abi pusės, ir Raudonoji Armija ir vokiečiai, telkė naujas pajėgas naujiem karo žygiam.

Vieną kartą į mūsų miestelį atvažiavo vokiečių pionieriai ir stipriais balkiais paramstė medinį tiltą per Varduvą. Tai buvo ženklas, kad kažkas čia prasidės.

Ir tikrai — pradėjo ūžti visi keliai. Vokiečių generalinis štabas į šį Žemaitijos sektorių perkėlė savo garsią šarvuočių diviziją — Das Grosse Deutschland. Buvome tik per radiją girdėję, kaip ta divizija narsiai kaunasi su moderniais ir greitais vokiškais tankais.

Tankai tikrai buvo dideli. Jie su dideliu triukšmu važiavo per mūsų mažą miestelį. Drebėjo Varduvos medinis tiltas. Išlaužė net pora tilto grinų. Tankai, ūždami ir maurodami, važiavo į Sedą, iš ten į Mažeikius ir į kitas fronto zonas. Žinoma, važiavo ne tik tuo vienu vieškeliu. Jie bildėjo ir kitais keliais.

Didieji tankai — tigrai tikrai pakėlė gyventojų nuotaikas. Tokia galybė, tokios patrankos juk turi ne tik sulaikyti, bet ir išstumti visas kariuomenes iš Lietuvos. Žmonės pralinksmėjo ir uoliau triūsė savo laukuose.

Atvyksta radistų kuopa

Nuotaiką pakėlė ir kitas faktas — į Žemaičių Kalvarijos miestelį atsikėlė vokiečių kariuomenės radistų kuopa. Didžiosios divizijos tankai pravažiavo rugpjūčio 15, per Žolines. Todėl ir prisimenu tą datą, nes buvo šventa diena.

Maždaug tokiu pat laiku atvyko ir įsikūrė ta radistų kuopa. Ji turėjo daug mašinų. Visas mašinas tuoj užmaskavo. Lengvąsias mašinas statė po medžiais, o sunkvežimius įkasė pakelėse į šlaiptus. Iškasė nemažą duobę ir ten įvažiavo, įleido motorą, kad jo nesužeistų, jei būtų koks bombardavimas. Iš viršaus užklojo nulaužytom klevų šakom, kad nebūtų jokio blizgėjimo.

Kuopa turėjo bent kelias radijo stotis — siųstuvus ir priimtuvus. Siųstuvam iškėlė plonas ir aukštas antenas, iškėlė kur daugiau medžių. Kuopos štabas įsikūrė priešais šventoriaus didžiuosius namus. Ten gyveno ir kuopos vadas leitenantas Herbst, kilęs iš Bonnos. Kareiviai buvo apgyvendinti įvairiuose namuose visame miestelyje. Visa kuopa susirinkdavo patikrinimui į šventorių. Čia juos leitenantas išrikiuodavo, skaitydavo jiem įsakymus.

Kuopos ruožas buvo labai didelis — nuo Rygos iki Gardino. Čia į jų štabą buvo atvesti ir kariški telefonai, sujungti su divizijų štabais. Kuopa išsilaikė iki pat pasitraukimo iš Lietuvos.

Kuopoje buvo daugiausia vokiškos mašinos — lengvosios ir sunkvežimiai. Kai kareiviai jas maskavo, kažkaip užkalbinau vieną ir paklausiau, kodėl štai viena mašina skiriasi iš kitų. Ir jis atsakė, kad tai amerikoniškas sunkvežimis. Paklausiau, kaip jis pateko į vokiečių kariuomenę. Užklaustasis atsakė, kad tai jų karo grobis. Amerika labai šelpė Sovietų Sąjungą, siuntė jai savo automobilius, sunkvežimius, ginklus. Tie pateko į frontą, kur vokiečiai, padarę puolimą, pasigriebė nemaža kariško turto. Ten buvo ir ta mašina.

Vokietis kareivukas paglostė tą amerikonišką mašiną ir sako, kad tai esanti labai gera, tvirta mašina, pats geriausias ir tvirčiausias jų sunkvežimis.

Man tada atrodė gana keista, kad vokietis taip atvirai šneka apie savo auto sunkvežimius.

Kaip pati kuopa veikė, neteko patirti. Susipažinau tik su kuopos vadu leitenantu Herbst. Mano namuose tada buvo sustoję bent keli pabėgėliai, buvo pora studenčių iš Vilniaus. Visi jie kalbėjo vokiškai, tai leitenantas gana dažnai atvykdavo į mūsų kiemą su savo automobiliu. Kartais atsiveždavo pupelių kavos, o kartais ir saldainių, kokį šampano butelį. Jis buvo jaukus žmogus, be vokiško išdidumo. Kaip vėliau paaiškėjo, kad tokie esą visi vokiečiai, kilę iš Reino krašto. Kas dedasi frontuose, jis niekada mum nesakė.

Atsikelia dantų kabinetas

Į miestelį atsikėlė ir dantų gydymo kabinetas. Jis įsikūrė vienuolyno pirmam aukšte. Tai sudarė nemaža sunkumų. Vienuolynas buvo senoviškas, atatytas dar domininkonų vienuolių, dviejų aukštų. Ten gyveno pasislėpusių žydų, net keletas, ar keliolika. Gyveno antrame aukšte, uždaryti vienam kambaryje.

Atrodė, kad bus pavojinga, bet taip nebuvo. Vokiečiai visai nesikišo į vienuolyno gyvenimą. Jie užėmė tik kelis kambarius apačioje ir įsitaisė savo dantų gydymo kabinetą, visai nekreipdami dėmesio, kas dedasi pačiuose namuose. Į kiemą įvažiuodavo vokiškos karinės mašinos, sustodavo visai visai prie vienuolyno gonkų ir eidavo kareiviukai su skaudančiais dantimis tiesiai į kabinetą.

Pradžioje kun. Klemensas Kačergius, buvęs tuo metu klebonas, labai baiminosi, kaip jis išsaugos savo "žvirblelius". Taip jis vadino pasislėpusius žydus. Bet — viskas buvo gerai.

(Bus daugiau)

Apaštališkasis pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi kalba konsekravimo maldas ir užmauna vyskupiškąjį žiedą naujajam vyskupui ant dešinės rankos.

VYSKUPO PAULIAUS ANTANO BALTAKIO, OFM, KONSEKRACIJA

(atkelta iš 1 psl.)

drauge su Lietuvos gen. konsulu Anicetu Simučiu.

Toliau aiškino, kas yra vyskupas, kuris viską mato ir sergsti įstatymus, kokios jo pareigos.

Po pamokslo arkivyskupas Pio Laghi grįžo į savo kėdę ir atsisėdęs ėmė klausinėti naująjį vyskupą. Klausimai lietė jo tikėjimą, jo vyskupiškas pareigas.

Atsigulė ant grindų

Po apklausinėjimo choras, kunigai ir vyskupai ėmė giedoti lotyniškai Visų Šventųjų litaniją, o naujasis vyskupas atsigulė ant katedros grindų, kaip guli kunigai per kunigystės šventimus. Taip, pasidėjęs abi rankas po galva, kniūpščias išgulėjo per visą litaniją.

Po litanijos naujasis vyskupas atsiklaupė prieš pronuncijų, ir šis jam uždėjo rankas ant galvos. Tada iš savo vietų pakilo visi vyskupai, ėjo iš eilės ir visi uždėjo rankas ant naujojo vyskupo galvos.

Arkivyskupas Pio Laghi angliškai ėmė kalbėti konsekracijos maldas. Atskaičius maldas, arkivyskupas Pio Laghi šventais aliejais patepė naujojo vyskupo galvą.

Po to du dijakonai, atskleidę didelę Evangelijų knygą, uždėjo naujajam vyskupui ant galvos. Ją laikė pakėlę viršum galvos taip, kad atskleisti puslapiai būtų viršum vyskupo galvos.

Arkivyskupas naujajam vyskupui užmovė žiedą ant rankos piršto, ant galvos uždėjo raudoną kepuraitę — pijusę, uždėjo mitrą ir į ranką padavė vyskupišką lazdą.

Naujasis vyskupas atsistojo pilnoje vyskupo aprangoje. Tada pirmasis jį pasveikino pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi ir jį pabučiavo.

Visa katedra džiaugsmingai plojo. Naujasis vyskupas dabar ėjo pro vyskupų eiles ir su visais pasisveikino. Po to jis nuėjo katedros didžiuoju taku, laimindamas žmones, pasisveikindamas su vienu kitu. Katedros gale nuėjo į vieną pusę, į kitą. Atgal grįžo katedros dešine puse. Atsisėdo prie altoriaus specialiai įrengtame soste šalia pronuncijaus.

Tuo metu iškilmingai katedros choras giedojo šv. Pranciškaus taikos giesmę.

Atnešamos aukos

Labai įspūdingai ir iškilmingai buvo atneštos aukos, kurias priėmė celebruojantis arkivyskupas ir naujasis vyskupas. Didžiuoju taku ėjo viena pora po kitos ir nešė įvairias dovanas naujajam vyskupui.

Lietuvos katalikų sveikinimą naujam vyskupui (iš Kronikos nr. 63) atnešė Aida Lukoševičiūtė iš Montrealio; išaustą Lietuvos himną — Lietuvos vyčių dovaną — Jonas Adomėnas iš New Yorko ir Nancy Miro iš Bridgeporto, Rūpintojėlį — Pasaulio Lietuvių dovaną — Aleksandras Vakselis iš New Yorko, stilizuotą ateitininkų ženklą — Ateitininkų Federacijos dovaną — Juozas Laučka iš Washingtono ir Jadvyga Damušienė iš Chicagos, išaustą šv. Kazimiero paveikslą — vyskupo klasės draugų dovaną iš Lietuvos — Emilija ir Jurgis Karosai iš Bostono; Pasaulio Lietuvių Katalikų Žinyną ir Lietuvos Katalikų Kalendorių — seselė Paulė ir seselė Ignė iš Putnamo; sulaužytą krucifiksą iš okupuotos Lietuvos— Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos dovaną — Marian Skabeikis iš New Yorko, vyskupo herbą — lietuvių skautų dovaną — Lana Lukoševičiūtė iš Montrealio; Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką — Seselė Joanella, kazimieriečių viršininkė iš Chicagos; vandenį — seselė Mary Ruth iš Brocktono, Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolijos seselė; duoną ir vyną — sesuo Teresė iš Toronto ir Pilypas Skabeikis iš New Yorko, taurę ir pateną — sesuo Mary George, Sisters of Mercy provincijolė iš Portlando ir Marytė Šalinskienė iš New Yorko.

Visas aukas ir nešėjus apibūdino Gintė Damušytė.

Aukų nešimo metu solistai Vaclovas Verikaitis ir AlgisSimanavičius drauge sugiedojo Prie kryžiaus skubėk — M. Karkos.

Choras lotyniškai sugiedojo Sanctus ir Agnus Dei. Kanono maldas bendrai sukalbėjo visi vyskupai ir kunigai. Kitas maldas kalbėjo pasidalindami vysk. Baltakis, vysk. Brizgys, vysk. Deksnys ir arkivysk. Laghi.

Tėve mūsų sugiedojo visa bažnyčia ir trumpą giesmę prieš komuniją visa bažnyčia angliškai.

Komunija

Įspūdinga buvo ir komunija. Pirma komuniją priėmė vyskupai, paskui vyskupai, kunigai ir diakonai dalijo žmonėm komuniją.

Per kunigų eiles paleido indą su komunija ir taures su vynu. Kiekvienas pasiėmė komuniją ir atsigėrė vyno iš taurės.

Komunijos metu choras ir bažnyčia giedojo Jėzau pas mane ateiki.

Mišių gale naujasis vyskupas pradžioje palaimino nuo sosto, o paskui laimindamas ėjo per bažnyčią. Palydėjo jį Portlando vyskupas. Visa bažnyčia plojo, o katedros choras giedojo angliškai.

Naujojo vyskupo žodis

Grįžęs sustojo prie pulto ir tarė gražų padėkos žodį. Dėkojo visiem, kurie susirinko į jo konsekraciją, ir baigė maldavimais, kad jis būtų geras ganytojas. Angliškai irgi padėkojo visiem vyskupam ir specialiai Portlando vyskupui, kuris daug triūsė, parengiant šią konsekraciją.

Po to vėl pasijudino didžioji procesija. Pirma išėjo kryžius, paskui vyskupai ir pronuncijus. Sujudo ir didžiulė katedra.

Prieš išeinant visus pakvietė pasisvečiuoti pranciškonų sodyboje Kennebunkporte.

Pamaldos užtruko daugiau nei dvi valandos.

Prieš pietus tą dieną gan stipriai lijo, bet prieš pat pamaldas išsigiedrijo. Ir po pamaldų visur švietė saulė. Švietė ir visų veidai, nes tai tikrai buvo didelė ir įspūdinga šventė.

Sujudo, sukruto visi. Mašinos ir autobusai ėmė ristis didžiaisiais keliais į Kennebunkportą, į vienuolyno sodybą.

(p.j.)

Vaizdas iš naujojo vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, konsekracijos. Giedant lotyniškai Visų Šventų litaniją, jis gulėjo ant žemės.

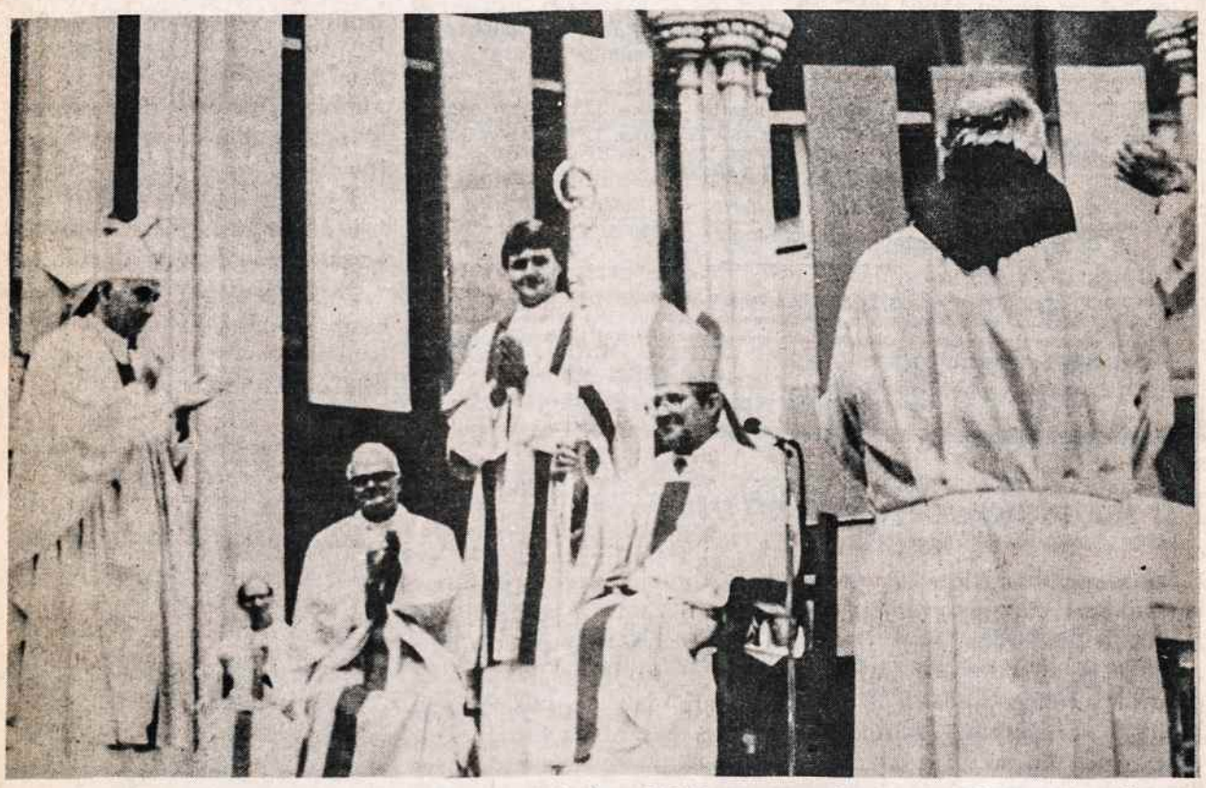

Kosekravus naują vyskupą Paulių Baltakį, OFM, jis tuoj buvo pasodintas į vyskupiškąją kėdę kaip ganytojas. Visa katedra jam ploja, ploja ir pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi. Toliau matosi Portlando vyskupas Edward C. O'Leary, diakonas Edis Putrimas, Tėv. Jonas Bacevičius, OFM (atsukęs nugarą). Nuotr. L. Tamošaičio

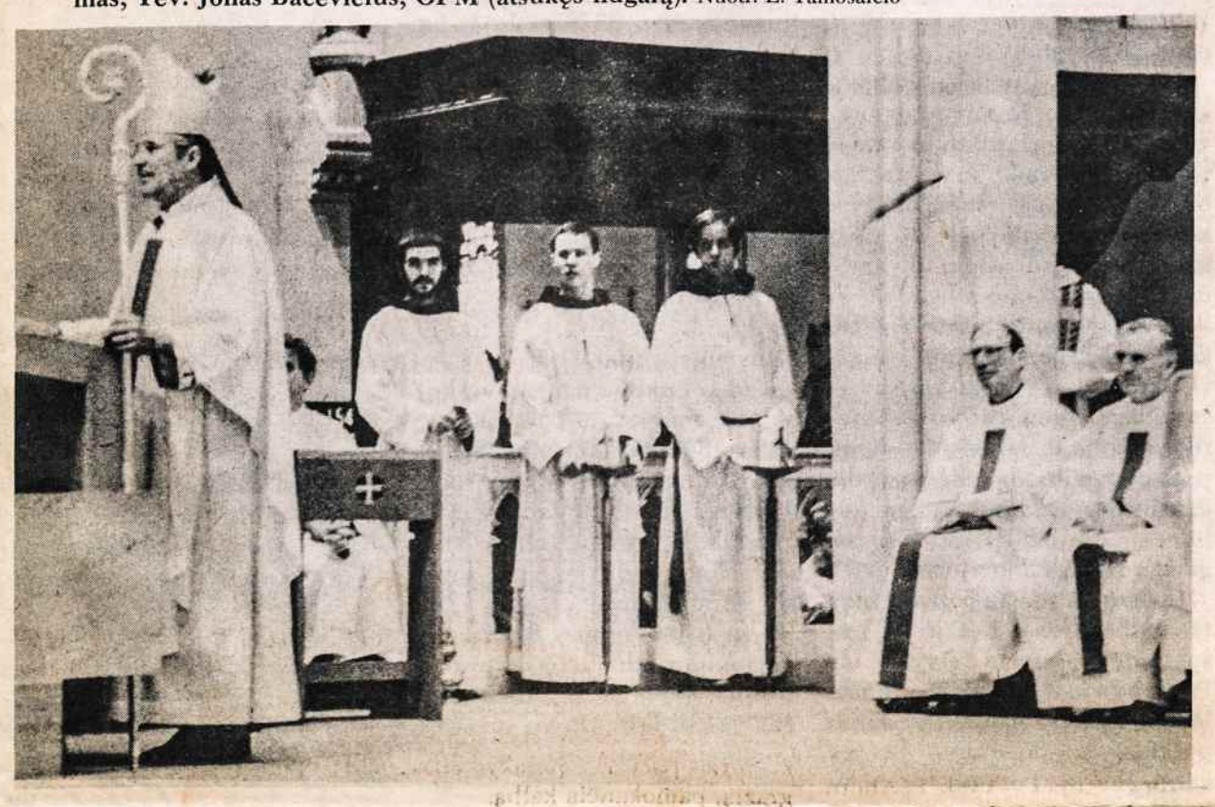

Pasibaigus pamaldom, naujasis vyskupas Paulius Baltakis, OFM, visiem dėkoja už šių iškilmių surengimą ir atsilankymą. Nuotr. L. Tamošaičio

Po konsekracijos iškilmių

(atkelta iš 3 psl.)

ta. Reikia stebėti laiką ir atneštas problemas tuoj pat spręsti kaip dera geram ganytojui. Kai vyskupu išrinko Motiejų Valančių, rusų administracija tikėjosi kad šis mokslinio tipo žmogus, istorikas, užsidarys savo kabinete ir nieko neveiks. Bet Valančius jautė laiko problemas ir į jas reagavo visu savo veiklumu — kūrė mokyklas, blaivino tautą, rašė lietuviškas knygas, organizavo stiprias lietuviškas parapijas, ugdė rezistenciją prieš rusus.

Taip ir mes linkime vyskupui išskaityti laiko problemas ir į jas reaguoti visu ganytojišku uolumu.

Bet vyskupas negali likti vienas. Reikia jam talkininkų. Tad visi padėkime savo maldą, savo auką, savo bičiulyste ir giliu draugiškumu. Čia mūsų vyskupas, mūsų ganytojas! Į pagalbą jam!

Didžiosios iškilmės pasibaigė, belieka ateities darbai prieš visus — prieš vyskupą ir prieš mus. Sėkmės visiem ir Dievo palaimos!

KALBA NAUJASIS VYSKUPAS

Vyskupo Pauliaus Antano Baltakio, OFM, žodis, pasakytas Portlando katedroje rugsėjo 14 iškilmingom konsekracijos mišiom pasibaigus. Jis kalbėjo angliškai ir lietuviškai.

The basic duties of a Bishop have not changed since the time of the Apostles. They are the same: to help Christ to grow to full stature in each and every Christian by exercising his triple ministry: teaching true doctrine, administering the Sacraments, and guiding gently but firmly.

But every age has its own particular needs and a Bishop must be able to read the signs of the times. I was deeply touched by one symbolic gift that was presented during the offertory procession, namely, a broken, disfigured crucifix. It symbolizes not only the situation of the persecuted Church in Lithuania, but it also reminds us how Christ is disfigured in many of his members throughout the world by false prophets, social injustices and merciless killing of millions of unborn babies — a practice protected by law and financed by taxpayers' money.

Today, in assuming the office of a Bishop, besides accepting the specific duties to care for the particular needs of our world-wide Lithuanian community, I make a pledge to devote the rest of my life to work closely with the Holy Father and all Catholic Bishops and priests for the restoration of a genuine image of Christ in every Christian.

And as I express my most sincere gratitude to our Holy Father, Pope John Paul II, to his representatives, Archbishop Pio Laghi, to Bishop O'Leary, to the Archbishops, Bishops, priests, Sisters, and to all of you, I humbly ask for your continued prayers that all of us, entrusted by Christ with special responsibilities in his Church may be able to read the signs of the time and to respond to them wisely.

Now, I would like to say a few words to my countrymen in our native tongue.

-o-

Mieli Broliai, Sesės lietuviai,

Tikrai yra malonu matyti Jūsų tiek daug suvažiavusių iš arti ir toli. Niekas nesitikėjo, nei vyskupija, nei mes pranciškonai, tokio entuziazmo ir nuoširdumo, turint galvoj, kad tai yra darbo diena ir kad kaip tik šį savaitgalį Toronte lankosi pats Šv. Tėvas. Ne vienas išreiškė ir nepasitenkinimą, kad konsekracija vyksta taip toli nuo lietuviškų centrų bei pranašavo tuščią katedrą. Bet Jūs parodėt, kad tikram nuoširdumui fiziniai nuotoliai nėra jokia kliūtis.

Sveikindamas Jus kaip mano mielus parapiečius, aš dar kartą Jums visiems ir visoms dėkoju už parodytą prielankumą, prašau nepamiršti savo maldose ir dabar visus kviečiu, mūsų provincijolo Tėvo Augustino Simanavičiaus vardu, į Kennebunkportą jaukiam pabendravimui.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, konsekruotas vyskupu, katedroje sveikinasi su savo pažįstamais. Nuotr. L. Tamošaičio

ĮSPŪDINGOS IŠKILMĖS ŠV. PATRIKO KATEDROJE

Rugsėjo 9 lietuviam tikrai liks atmintina diena, nes tą dieną Šv. Patriko katedroje Manhattane buvo tikrai retos ir iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero jubiliejaus proga.

Pilnutėlė katedra

Buvo paskelbta spaudoje, kad 2 val. popiet pats New Yorko arkivyskupas John O'Connor celebruos mišias šv. Kazimiero jubiliejaus proga. Jau iš anksto ėmė žmonės rinktis į katedrą. Labai daug žmonių atvažiavo iš kaimyninių valstybių, ypač iš Pennsylvanijos. Dauguma moterų dėvėjo tautinius drabužius arba tautinių drabužių vieną dalį, pvz. kikliką, liemenę. Daug vyrų turėjo tautinių spalvų kaklaraiščius, kokius pardavinėja Lakewood, Pa., per Lietuvių dieną.

Katedroje buvo daug tvarkdarių, gi prie altoriaus iš abiejų pusių špaleriais stovėjo tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaitės ir šiaip tvarkdariai. Priekinės vietos buvo rezervuotos įvairiem svečiam.

Atvyksta procesija

Visi koncelebrantai, vadovaujami arkivyskupo, atvyko su didele bažnytine procesija. Ji atėjo iš bažnyčios gilumos, pro Švč. Sakramento koplyčią. Čia buvo nešamas kryžius su žvakėmis, nešamos lietuviškų organizacijų vėliavos, paskui ėjo didelis būrys kunigų ir paskui trys vyskupai. Be minėto arkivyskupo dar buvo vysk. Patrick Ahern ir vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Arkivyskupo žodis

Didžioji procesija sustojo presbiterijoje. Kunigai susėdo į savo suolus dešinėje, prieky — du vyskupai — vysk. P. Ahern ir vysk. P. Baltakis, gi į savo vyskupišką sotą su mitra ir ganytojo lazda atsisėdo arkivysk. P. O'Connor.

Jis pradžioje tarė šiltą ir linksmą žodį, kad jam esanti didelė garbė dalyvauti šiose iškilmėse, porą sakinių pasakė ir lietuviškai, prisiminė iškilmes Romoje su popiežiumi.

Šalia vyskupo dar sėdėjo jo asistentai — prel. Pranas Bulovas ir kun. Jonas Pakalniškis.

Lietuvių kunigų dalyvavo per 20. Dalyvavo ir trys prelatai, minėtas Pr. Bulovas, John Scharnus ir Vyt. Balčiūnas iš Putnamo, Conn.

Prezidento laiškas

Dar prieš pat mišias, prieš procesijos atvykimą Marian Skabeikis per garsiakalbius pristatė Baltųjų Rūmų atstovą Liną Kojelį. Jis perskaitė Amerikos prezidento Ronaldo Reagano laišką — sveikinimą šios šventės proga. Laiške išreiškė viltį, kad laikai pasikeis ir Lietuva galės laisvai išpažinti savo religiją.

Atneša aukas

Aukų nešimas buvo tikrai įspūdingas ir didelis. Čia buvo su-

(nukelta į 8 psl.)

Šv. Patriko katedroje rugsėjo 9 iškilmingų pamaldų metų šv. Kazimiero jubiliejaus proga New Yorko arkivyskupas John O'Connor, kairėje prel. Pranas Bulovas, dešinėje kun. Jonas Pakalniškis. Nuotr. Liudo Tamošaičio

NAUJŲ MOKSLO METŲ PRADŽIA VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJOJE

Su tradiciniu vėliavos pakėlimu, Tautos himno giedojimu bei po to įvykusiose ekumeniškomis pamaldomis bažnyčioje prasidėjo 1984 - 85 mokslo metai Vasario 16 gimnazijoje. Visa kita vyko ne pagal per eilę metų nusistovėjusias tradicijas.

Sugrįžę iš bažnyčios, visi susirinko prie naujai pastatyto mokomojo pastato. Gimnazijos direktorius A. Šmitas po trumpos kalbos perkirpo juostą, tuo paskelbdamas naujų klasių atidarymą. Kun. F. Skėrys sukalbėjo maldą, o tėvas A. Bernatonis šventino patalpas, pasakydamas gražią, pamokančią kalbą.

Kai suėjome į valgyklos patalpas, iš karto pajutome, kad mokinių skaičius šiais metais žymiai padidėjęs.

Gimnazijos direktorius pasveikino visus susirinkusius. Pristatė mokiniam jų mokytojus ir auklėtojus, priminė mokiniam apie jų teises ir pareigas, ragino visus gerai mokytis, gerai elgtis, saugoti mokyklos turtą ir aplinką. Padėkojo visiem, prisidėjusiem įrengiant naujas ir pertvarkant senas patalpas. O ypač šiltais žodžiais padėkojo atvykusiem vasarai iš Punsko V. Grigučiui ir P. Gavėnui, kurie, talkinant Ant. Šiugždiniui, išdažė ir išbaltino klases. Jie dabar dar baigia įruošti penkias klases sename rūmų pastate, fizikos, darbelių ir muzikos būreliam.

Didelį darbą teko ir bibliotekoje atlikti. Visas knygas teko naujai surūšiuoti, sukataloguoti. Bibliotekos vedėjai B. Lipšienei aktyviai talkino punskietė Violetą Grigutytė ir Gintarė Kotkytė.

Šiuos mokslo metus pradėjome su 80 mokinių skaičiumi. Tai visus labai džiugina. Daugiausia mokinių atvyko iš Chicagos. Visos gimnazijos vardu dėkojame tiem tėvam, kurie, nepabūgę nuotolio ir ilgo išsiskyrimo su savo vaikais, leido juos mokytis mūsų gimnazijoje. O svarbiausia — tobulinti savo gimtąją lietuvišką kalbą. Širdingas ačiū ir Chicagos komitetui: pirm. K. Milkovaičiui bei jo nariam, daug rūpesčių įdėjusiem didinant mūsų mokyklos mokinių šeimą. Tikimės, kad kitais metais atvyks daugiau mokinių ir iš New Yorko, Detroito, Pittsburgho bei kitų šiaurės Amerikos miestų.

Arvydas Paltinas,
muzikos mokytojas

Jaunimo atstovai dalyvavę rugsėjo 8 Kultūros Židinyje įvykusio šv. Kazimiero pagerbimo programoje. Iš k. Nina Jankauskaitė, Antanas Vainius, Vida Penikaitė. Nuotr. L. Tamošaičio

DIDŽIOJI ŠVENTĖ NAUJOJOJ ANGLIJOJ

Mes norime ir ieškome pripažinimo, kad mus matytų ir su mumis skaitytųsi Amerikos federalinė ir vietinė valdžia. Jie skaitosi tik su mase. Jiem reikalingi balsai, kurie rinkimuose gali nulemti jų išrinkimą ar atmetimą.

Sie yra rinkimų metai. Gi lietuviams — šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties metai. Šv. Kazimiero jubiliejų mes galime panaudoti ne tik maldai, bet ir politikoje — mūsų pripažinimui.

Šv. Kazimiero jubiliejaus metus pradėjo popiežius Jonas Paulius II Romoje. Ten suvažiavo lietuviai iš viso pasaulio. Nebuvo tik iš okupuotos Lietuvos, nes jiem nebuvo leista. Tą didįjį įvykį paminėjo Italijos ir kitų kraštų spauda ir televizija. Amerikoje ir Kanadoje eilėje didžiųjų miestų katedrose irgi buvo laikomos iškilmingos pamaldos ir lietuviai gražiai rinkosi. Tą matė ir aprašė vietinė spauda, o kai kur parodė ir televizijoj.

Bostone, Mass., šv. Kazimiero minėjimas vykdomas su plačia programa. Pagrindinis ir didysis įvykis bus Šv. Kryžiaus katedroje Bostone, kur mišias aukos Bostono arkivyskupas Bernard F. Law, dalyvaujant dar šešiem vyskupam, o taip pat ir vyskupui Pauliui Baltakiui. Yra pakviesti ir dalyvaus aukštieji Massachusetts valstijos ir Bostono miesto pareigūnai. Išnaudokime šią progą ir pripildikime tą didelę katedrą, ne tik maldai ir pagerbimui Lietuvos globėjo šv. Kazimiero, bet gausiu dalyvavimu parodykime valdžios atstovam, kad lietuviai yra masė, su kuria reikia skaitytis. Šio minėjimo komitetas deda visas pastangas, kad tik šis minėjimas gražiai ir reikšmingai praeitų.

Tad spalio 14 d. 3 val. ne tik iš Massachusetts, bet ir kitų Naujosios Anglijos vietovių, visi lietuviai nuo pačių mažiausių iki seniausių rinkimės į Bostono katedrą, pripildykime ją ir parodykime amerikiečiams, kad lietuviai yra masė, su kuria reikia skaitytis.

Į katedrą yra pakviesta vietinė amerikiečių spauda ir televizijų stotys. Tad labai svarbu, kad katedra būtų pilna. Visų lietuvių pareiga iš arti ir toli ją užpildyti.

P. Žičkus

Šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejaus Bostone rengimo komitetas ir parapijų komitetų nariai prieš posėdį liepos 10 prie Šv. Pranciškaus bažnyčios durų Lawrence, Mass. Nuotr. K. Daugėlos

PAGERBIMAS BALTIMORĖJE

1948 sausio 11 Albertas Juškus ir Juozas Ruzgas ryžosi pabandyti savo laimę ir vėl pradėti radijo bangomis transliacijas lietuvių kalba. Tai buvo jaunų užsispyrėlių drąsa, nes prieš tai kiti, bandę tai padaryti, neištęsėjo. Užsispyrimas, lietuvių verslininkų pritarimas ir laimė davė puikias pasėkas. Iki šiandien Baltimorės ir apylinkių padange jau nuplaukė du tūkstančiai radijo valandėlių, atnešusių į lietuviškas pastoges lietuviškų dainų, muzikos, gerų, linksmų ir liūdnų naujienų. Būna tartum vienos valandėlės viešnagė tėvynėje. Radijo bangomis galima vienu pranešimu sutelkti po plačias apylinkes išsiblaškiusius lietuvius į susirinkimus, demonstracijas. Atliekamas tartum vietinio laikraščio darbas. Žinome kas darosi kultūrinėje veikloje, visuomeniniame ir parapijos gyvenime. Jau kuris laikas Kęstučio Laskausko pastangomis veikia lietuviškos veiklos telefonas 24 valandas paroje. Paskambinus galima sužinoti paskutines naujienas.

LB Baltimorės apylinkės valdyba, įvertindama steigėjų ir tebedirbančių vedėjų taip svarbų veiksnį visai lietuvių kolonijai Baltimorėje ir apylinkėse, ruošia Juozo Ruzgo, Alberto Juškaus ir Kęstučių Laskausko pagerbimą.

Visa apylinkė žino, kad finansiškai neįmanoma atsilyginti už milžinišką darbą, įdėtas pastangas ir praleistą laiką. Norima tik viešai padėkoti, pagerbti.

Pagerbimas įvyksta spalio 13, šeštadienį, 6:30 val. vak. Lietuvių Namuose, Hollins ir Parkin gatvių kampe.

Programoje numatyta šaltų užkandžių vakarienė, kava ir pyragai. Po sveikinimų meninę programą atliks aktorius Vitalis Žukauskas ir jauna solistė Guoda Puzinauskaitė.

Po programos šokiai, grojant vienam iš geriausių Baltimorės orkestrų — Charm City.

Įėjimo auka tik 10 dol. asmeniui, kad kuo daugiau žmonių galėtų tame renginy dalyvauti. Užpildykime Lietuvių Namus. Tuo parodysime šiem vyram savo pagarbą ir padėką. Įėjimų bilietų galima gauti pas visus Bendruomenės valdybos narius.

-o-

LB Baltimorės apylinkės valdyba savo rudeninį renginį-koncertą ruošia lapkričio 17, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Namuose.

Baltimorės scenoje pirmą kartą pasirodys jauna solistė Marytė Bizinkauskaitė.

(j.b.)

— **Tarptautiniame klarnetistų kongrese,** įvykusiame rugpjūčio 12 - 17 Londone, dalyvavo du lietuviai — Ramūnas Kireilis iš JAV ir Algirdas Budrys iš okupuotos Lietuvos. Suvenyrinėn programon buvo įdėtos jų nuotraukos, trumpi pasiektų laimėjimų aprašymai.

— **Dail. Danguolė Keraitytė** laimėjo pagrindinę premiją Robin Hoodo parodoje, kuri buvo surengta Sydnėjuj, Australijoj. Premiją ji laimėjo už akrilinį kūrinį "Take Plunge".

— **Valdas V. Adamkus,** EPA 5-ojo regiono administratorius, šiemet bus Balzekų vardo muziejaus pagerbtas kaip "Man of the Year". Pagerbimas įvyks lapkričio 18 Chicagos universiteto Quadrangel Club salėj. Pagerbimui vadovaus David Mackiewich, Federal Savings and Loan Association prezidentas ir tarybos pirmininkas.

— **Akademinio Skautų Sąjūžio** 60 metų veiklos sukakties jubiliejinė akademija ir pokylis įvyks rugsėjo 29 Chicagos Jaunimo Centro didžiojoj salėj.

— **Prof. dr. Bronius Vaškelis,** lituanistikos katedros vedėjas Illinois universitete Chicagoj, šį rudens ketvirtį praves seminarą apie lietuvių istorinę dramą.

— **Skautininkų ir skautininkių suvažiavimas** įvyks spalio 6 - 7 Clevelande. Ruošia LS Seserijos skautininkių skyrius.

— **Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos** Clevelando skyrius 1985 pavasarį deramai paminės a.a. prof. dr. Juozą Eretą. Prof. Eretas visą gyvenimą buvo krikščionis demokratas, kurį laiką dirbo LKDS centro komitete, iki pat mirties buvo Europos Lietuvių Krikščionių Demokratų tarybos nariu.

— **Teodoras Blinstrubas,** ilgametis Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas, dabar eina pirmininko pareigas, pavaduodamas į Floridą persikėlusį dr. K. Šidlauską.

— **Šv. Kazimiero seserys Chicagoje,** vadovaujamos vyresniosios ses. Joanellos, atsiliepdamos į Vasario 16-tos gimnazijos prašymą, paaukojo 300 knygų gimnazijos bibliotekai, kuri šių metų vasarą smarkiai nukentėjo nuo gaisro. Siuntimui buvo parinktos knygos, atkreipiat dėmesį į gimnazijos vadovybės paskelbtą reikalingų knygų sąrašą. Knygų supakavimu ir išsiuntimu rūpinasi BALF'o Centras.

— **Solistai Algirdas Brazis ir Marytė Bizinkauskaitė** spalio 6 Jaunimo Centre, Chicagoje, atliks solo ir duetų koncertą. Koncertą rengia "Margučio" radijas.

— **Vilniaus pagrobimo** (spalio 9-osios) minėjimą Chicagos Jaunimo Centre spalio 7 rengia Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicagos skyrius.

— **Balfo 40 metų sukaktis** bus atžymėta minėjimu-baliumi spalio 20 Clevelando Lietuvių Namuose. Rengia Balfo Clevelando skyrius.

— **JAV LB Cape Cod apylinkės** valdybos vardu iždininkė I.A. Jansonienė atsiuntė 25 dol. auką Darbininkui stiprinti, pridėdama ir gražius linkėjimus. Nuoširdus ačiū.

— **Ieškoma Natalija ir Izabelė Tamašauskas.** Jos pačios arba apie jas žinantieji prašomi pranešti adresu: Mrs. V. Winnegar, 458 New York Ave., Elizabeth, N.J. 07202.

— **Nauji Darbininko kaitytojai:** P. Mackus, Maspeth, N.Y., R. Bobelis, Brighton, Mass. Užsakė kitiems: A. Miciūnas, New Britain, Conn. — A. Gaidimauskui, Berlin, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — įamžintojas, įm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1984 m. liepos mėn.

1 x $10 — Kavaliauskas Jonas atm. įn.: Kavaliauskas Teresė, $1,100.

1 x $20 — Valiuškiai Antanas VMD ir Konstancija, $1,095.

7 x $25 — Aleksienė Antanina atm. įn.: Lenkauskų šeima, $25; Brazis-Brazauskas Matas atm. įn.: 3 asm., $395; Jančauskai Povilas ir Stasė, $350; Liutikas Česlovas atm. įn.: V. Markevičius, $125; Mitalas Petras atm. įn.: Raugas Balys, $25; Urbonienė Bronė atm. in.: Urbonas Vincas, $225; Valiuškytė Elena Gaja: kolegijos baigimo proga Valiuškiai A.K., $35.

1 x $30 — Tamašauskai Juozas ir Petronelė, $690.

2 x $45 Avižienis Algis, $700; Beinoris dr. Bruno atm.: įm. 2 asm., $3,485.

1 x $55 — Avižienis Algis ir Rasa, $55.

6 x $100 — American Lithuanian Club of Florida, Inc., $200; X, $300; Gleveckas Bronius, $200; Karklys Rimas, $200; Rutkauskas Viktoras ir Sabina, $200; Valiulis Henrikas ir Gailutė, $100.

1 x $200 — Šepetys Jonas, $500.

1 x $357 — Šimkus Stasys, $5,442.77.

1 x $800 — Griežė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirusi), $2,000.

Iš viso — $2,337.00.

1984 m. rugpjūčio mėn.

1 x $10 — Pautienis Ona atm. įn.: Urbutis Pranas, $10.

2 x $15 — Lietuvos Agronomams-Sibiro Tremtiniams Pabergti Stipendijų Fondas: X, $8,810.37; Rinkevičius Vincas atm. įn.: įm. 2 asm., $115.

2 x $20 — Apanius Vincas, $120; Brazis-Brazauskas Matas atm. įn., $415. Puzinas dail. Povilas atm. įn.: Puzinas Austra, $525; Šulaitienė Antanina atm. įn.: Milakniai A. ir H., $25.

2 x $50 — Bytautienė Juzė atm. įn.: įm. 5 asm., $50; Jackūnas Vladas, $250. Valaitis Juozas atm. įn.: Vygantai Mara ir Vytautas $25 ir 2 kiti asm., $555.

5 x $100 — Banėnas inž. Antanas atm. įn.: Banėnas Amelija, $1,400; Kriščiukaitis Kazys atm. in.: Kriščiukaitienė Bronė, $300; Kšečkauskas Liudvikas ir Marija $400; Varekojis Eduardas ir Aldona, $200; Varnelis Apolinaras ir Jadvyga (mirusi), $2,200.

1 x $200 — Juodaitis Stasys atm. įn.: Juodaitis Maria, $200.

1 x $250 — Stankaitis Juozas MD, $750.

1 x $505 — Balandienė Pranė atm. įn.: Balanda Gediminas $200, Juškai Elena ir Alfonsas $30, Zelwinder Nijolė $25 ir 17 kitų, $505.

1 x $710 — Naujokaitis Pranas PhD atm. įn.; Naujokaičiai Gediminas ir Isabelle $500, Sirusai George ir Helen $50, Bubliai Vladas ir Stanislava $35, Bubliai Algimantas ir Birutė $30, Jankūnas Kazimieras $25, Kebliai Kęstutis ir Vitalija $25, Krivickai Danutė ir Kazys $25 ir 1 kt., $1,010.

1 x $1,000 — Markūnas Petras ir Olga, $1,000.

1 x $2,000 — Ignatavičius Bronius testamentinis palikimas, $2,000.

1 x $2,400 — Karoblis Vytautas MD ir Antanina, $4,800.

Iš viso — $7,850.00.

Lietuvių Fondas artėja prie trečiojo milijono ir pagrindinis kapitalas 1984.VIII.31 pasiekė 2,763,247 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,356,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 775,353 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį: "LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629"

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvybės išlaikymas.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 20 dol. — L. Bandziukas, Ridgewood, N.Y., A. Gudaitis, Richmond Hill, N.Y., L. Šileikis-Hood, New York, N.Y.

Po 15 dol. — E. Nelsas, Budd Lake, N.J., M. Vildžius, Bethesda, Md.

Po 10 dol. — L. Bajorūnas, Southfield, Mich., A. Kantakevičius, Richmond Hill, N.Y., V. Biknevičius, Commack, N.Y., J. Laitušis, Union, N.J., J. Ramas, Metuchen, N.J., K. Zauka, No. Providence, R.I., E. Purelis, Hollywood, Fla., kun. J. Ruokis, Putnam, Conn., A. Yozėnas, Brooklyn, N.Y., M. Shirko, Lexington, Mass., J. Bruožis, Worcester, Mass., dr. J. Simaitis, Forest Hills Gard., N.Y.

Po 5 dol. — J. Laučka, Bethesda, Md., J. Davis, Plymouth, Mass., S. Oleka, Toronto, Ont., G. Žemaitaitis, Norwalk, Conn., V. Budnikas, Elizabeth, N.J., K. Šeštokas, Rahway, N.J., O. Rinkus, St. Petersburg, Fla., F. Trunce, East Norwalk, Conn., S.L. Marcavage, Milford, Conn., S. Mikulskis, Woodhaven, N.Y., J. Sližys, Woodhaven, N.Y., T. Jennings, Berlin, Conn., E. Vaišnys, Mount Carmel, Conn., K. Tautkus, Melrose Park, Ill., G. Jasinskas, South Pasadena, Fla., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., kun. G. Motejūnas, Baltimore, Md., B. Gailiūnas, So. Boston, Mass., A. Morgalis, Minersville, Pa., V. Šilėnas, Erie, Pa., B. Prasauskas, Lomita, Calif., R. Šlepetys, Brick, N.J., J. Žukas, Woodhaven, N.Y., V. Kligys, Edison, N.J., kun. P. Patlaba, Hot Springs, Ark., H. Mineika, Centerville, Mass., S. Griežė, Dorchester, Mass., L. Davidonis, Athol, Mass., J. Dabrega, Brockton, Mass., A. Wackell, Worcester, Mass.

4 dol. — M. Višniauskas, Askam, Pa.

Po 3 dol. — A. Kliorė, Pasadena, Calif., O. Akstinienė, Lawrence, Mass.

Po 2 dol. — V. Baltrušaitis, Hillside, N.J., M. Pakutka, Brooklyn, N.Y., J. Liubinskas, Elizabeth, N.J., V. Solomonas, Centerport, N.Y., B. Kulys, Woodhaven, N.Y., J. Špakevičius, Westwood, Mass., H. Trucilauskas, Hawthorne, N.J.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Darbininko administracijoj gaunamos šios naujausios knygos:

Alė Rūta, Pirmieji svetur. Premijuotas romanas. 12 dol.

M. Krupavičius Visuomeniniai klausimai. Įrišta. 10 dol.

Prof. A. Voldemaras, Raštai, I tomas. Įrišta. 5 dol.

Prof. A. Voldemaras, Raštai, II tomas, Įrišta. 20 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės bei įvairūs suvenyrai gaunama Drabininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m. rugpjūčio mėnesį:

$2,000.00: Darija Sragytė Viskantienė, Victoria, Canada (iš viso $3,000.00).

$1,000.00: Antanas Kareiva, Chicago, IL; Jurgis Strazdas, Mississauga, Canada (iš viso $2,000.00).

$300.00: Donald Jančauskas, Corpus Christi, TX (iš viso $600.00).

$250.00: Albina Dumbrienė ir Nijolė Dumbrytė, Chicago, IL (iš viso $500.00); Dr. Juozas Stankaitis, Rochester, NY (iš viso $750.00).

$200.00: Dr. Jonas ir Dana Bilėnai, Huntington, NY (iš viso $300.00).

$100.00: Kun. Jonas Burkus, Hot Springs, AR (iš viso $200.00); Buvusių Lietuvos policijos tarnautojų Krivulės klubas, Cicero, IL; Jurgis ir Anelė Dragunevičiai, Hartford, CT; Antanas ir Veronika Kriščiūnai, Chicago, IL (iš viso $200.00 Lietuvių moterų federacijos klubas, Waterbury, CT (iš viso $600.00); Jonas ir Ona Motiejūnai, Los Angeles, CA.

$70.00: Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso $300.00); Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (iš viso $300.00).

$10.00: Jonas Badauskas, Chicago, IL (iš viso $30.00); Antanas Beinarauskas, Chicago, IL (iš viso $20.00); Marija Gudaitienė, Toronto, Canada; Juozas Meškevičius, Chicago, IL; Vladas Mikutis, Chicago, IL (iš viso $20,00); Jonas Štuikys, Chicago, IL; Ona Urbonienė, Chicago, IL (iš viso $15.00).

Pagal pasižadėjimus gauta:

$1,000.00: Ignas ir Dangira Budriai, Collinsville, CT (iš viso $600.00); Pranas ir Hortenzija Šapalai, Lemont, IL (iš viso $285.00).

$500.00: Apolinaras P. Bagdonas, Chicago, IL (iš viso $300.00).

Aukų rugpjūčio mėnesį surinko:

JAV LB Bridgeporto apylinkė, Chicago, IL $60.00 (iš viso $906.00); JAV LB Marquette Parko apylinkė $1,000.00 (iš viso $2,000.00).

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams ir aukų rinkėjams. Antram įmokėjimui š.m. spalio 5 d. dar trūksta $4000, o lituanistikos katedrai įsteigti trūksta iš viso dar $304,000. Nesustokime šio Lietuvai istorinio užmojo pusiaukelėje, ištesėkime iki galo. Šį rudenį katedra jau pradeda veikti. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos Katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

Jonas Kavaliūnas,
Lėšų telkimo komiteto pirmininkas

VIENINTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE, AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI, TURĮ DIDELĮ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur nerasite tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
52 W. 47th ST. 2nd Floor
NEW YORK, N.Y. 10036

BALTIC TOURS

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21 ..... **$1,349.00**
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 ..... **$1,449.00**
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
$500 - 20,000	6 mėn.	12.01%	11.50%
	12 mėn.	12.11%	11.60%
	24 mėn.	12.22%	11.70%
	36 mėn.	12.28%	11.75%
$20,000 $50.000	6 mėn.	12.28%	11.75%
	12 mėn.	12.44%	11.90%
	24 mėn.	12.50%	11.95%
	36 mėn.	12.55%	12.00%

$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42% DABARTINIS KURSAS 9%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI $100,000.

Jei turi kokių lietuviškų spaudos darbų, kreipkis į lietuvių pranciškonų spaustuvę Brooklyne. Skambink 212 827-1350.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 8 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

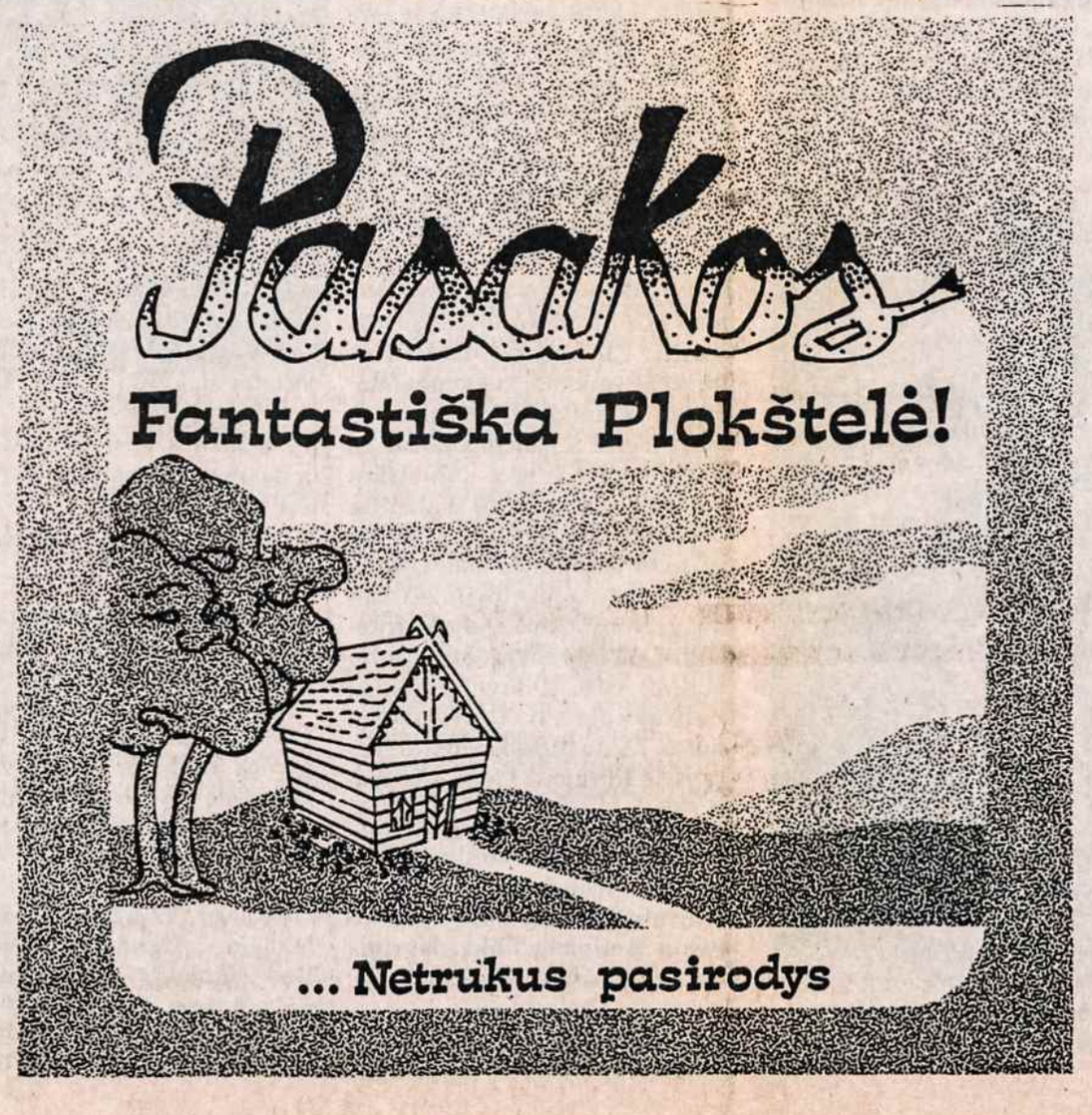

Brolis Viktoras Biveinis, OFM

MIRĖ PRANCIŠKONAS VIKTORAS BIVEINIS

Brooklyno pranciškonų vienuolyne rugsėjo 20 įvyko laidotuvės — palaidotas brolis Viktoras Biveinis, OFM. Rugpjūčio 30 jis valė naujojo vyskupo kambario langą ir nukrito nuo laiptelių. Taip jis sulaužė klubo kaulą. Bvo skubiai paguldytas į Baptist Medical Center ligoninę, kur jis mirė rugsėjo 17, pirmadienį, 11 val. naktį. Mirties priežastis — širdis ir plaučiai nustojo veikę.

Brolis Viktoras buvo pašarvotas Marytės Šalinskienės šermeninėje. Atsisveikinimas buvo rugsėjo 18, trečiadienio vakarą. Čia rožančių sukalbėjo Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Po rožančiaus velionis buvo pervežtas į pranciškonų vienuolyną, kur visi vienuoliai koncelebravo mišias.

Į laidotuves atvyko naujasis vyskupas Paulius Baltakis ir jis vadovavo laidotuvių mišiom, pasakė gražų pamokslą, iškeldamas velionio darbus ir jo uolumą. Drauge koncelebravo mišias ir visi vienuolyno kunigai. Taip pat buvo atvykę nemaža pranciškonų klierikų iš pranciškonų kunigų seminarijos. Po mišių palaidotas Šv. Jono kapinėse, kur lietuviai pranciškonai turi savo skyrių. Po laidotuvių pietūs buvo Kultūros Židinio mažojoje salėje. Pietus paruošė Vacys Steponis su savo štabu. Iš viso pietuose dalyvavo apie 50 žmonių.

-o-

Brolis Viktoras Biveinis gimė 1902 balandžio 26 Vajasiškio parapijoje, Zarasų apskrityje. Jo krikšto vardas buvo Pranciškus. Prieš įstodamas į vienuolyną vertėsi batsiuvio amatu.

Į pranciškonų ordiną įstojo 1930 gruodžio 17 ir gavo Viktoro vardą. Amžinuosius įžadus padarė 1937 gruodžio 8. Tada jis buvo Kaune Vytauto bažnyčios zakristijonu 1938 - 39. Perkeltas į Kretingą, ten buvo kvestoriumi. 1940 - 41 Kretingos zakristijonu, 1942 — Kaune Vytauto bažnyčios zakristijonu, 1943 - 1944 Kaune Žaliakalnio vienuolynu durininku.

Iš Lietuvos pasitraukė 1944 liepos 14. Pradžioje gyveno Tiuringijoje. Po karo 1945 gegužės 16 pasiekė Saksonijos pranciškonų vienuolyną. Ten dirbo darže ir išbuvo iki 1947. Tada persikėlė į Bavarijos pranciškonų vienuolyną, ten dirbo sode ir 1947 rugsėjo mėn. išvyko į Romą, iš ten į Ameriką. New Yorką pasiekė 1947 lapkričio 6.

Pradžioje Green, Maine, pranciškonų vienuolyne dirbo įvairius darbus. Nuo 1950 vasario mėn. įsijungė į spaustuvės darbus. Dirbo prie spausdinimo mašinos. Taip jis dirbo iki 1961 balandžio 15, kada susirgo džiova. Ketverius metus gydėsi nuo džiovos. Į spaustuvę grįžo 1965 kovo mėn. ir dirbo iki 1974 liepos mėnesio, kada pasitraukė į pensiją.

Brooklyno vienuolyne jis daug ką dirbo. Labai mėgo gėles ir globojo vienuolyno šunis. Gėlių priežiūrai skyrė daug laiko, o šunelius jis pats maitino ir globojo. Taip pat ėjo zakristijono pareigas, plovė bažnytinius drabužius, plovė rankšluosčius, valė vienuolyną, surinkdavo ir išveždavo šiukšles. Visą laiką buvo judrus ir aktyvus.

Labai džiaugėsi naujojo vyskupo paskyrimu ir rengėsi dalyvauti jo konsekracijoje. Būdamas ligoninėje, smulkmeniškai išklausė konsekrecijos pranešimo ir susijaudinęs net apsiverkė. Tą patį vakarą jis ir mirė.

Lietuvoje liko brolis Jonas, o Brick Town, N.J. liko pusbrolis R.A. Šlepetys. (p.j.)

Walt Disney's World on Ice graži ir slapvinga programa nuo rugsėjo 25 iki spalio 7 vyksta Madison Square Garden arenoje. Čia pasirodys žymūs čiuožėjai ir garsiosios Walt Disney sukurtos figūros — Donald Duck, kuris šiemet švenčia 50 metų, Mickey Mouse ir kiti.

Pianistas Vytas Bakšys

Bostono ir apylinkės lietuviai gali didžiuotis, kad jų tarpe išaugo ir subrendo pianistas Vytas Bakšys. Šis jaunas vyras yra aukštai iškilęs muzikiniame pasaulyje. Jam tenka dažnai dalyvauti koncertų programų atlikime ne tik šiame krašte, bet taip pat Kanadoje ir Europoje. Vien praėjusį pavasarį jis dalyvavo 40-tyje koncertų Amerikoje ir Kanadoje. Tai bene vienintelis jaunas lietuvis, kuris turi tokį pasisekimą meno srityje. Džiugu, kad jis nenutolsta ir nuo lietuvių, pagal galimybes reiškiasi lietuvių organizuojamuose koncertuose.

1983 rudenį gavęs magistro laipsnį iš muzikos (Master of Arts) State University of New York at Stony Brook, Vytas Bakšys dabar tame pačiame universitete ruošiasi doktoratui iš muzikos (Doctor of Music). Jo pianino mokytoju yra Gilbert Kalish. Nuo jaunystės savo studijom jis gauna stipendijas, kurios skiriamos tik ypatingų gabumų jaunuoliam. Jo rečitalis įvyks spalio 27 d. 8 val. vak. minėto universiteto School of Music Recital Hall salėje.

Laisvės Varpo rengiamuose koncertuose šūkiu "Pažinkime ir remkime savo talentus" Vytas Bakšys pirmą kartą pasirodė 1979 balandžio 27, atlikdamas pianinu L. Beethoveno, J. Brahms, J. Kačinsko ir savo kūrinius. 1980 ir 1983 jis vėl dalyvavo Laisvės Varpo surengtame koncerte su sol. Gina Čapkauskiene ir jauna dainininke Rūta Pakštaite.

Spalio 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje Laisvės Varpo rengiamame koncerte Vytas Bakšys pasirodys jau ketvirtą kartą. Šiuo atveju jis akomponuos sol. Vytautui Paulioniui ir keletą kūrinių paskambins pianinu. Tai bus dviejų jaunų mūsų talentų retas pasirodymas. Lietuvių visuomenės dėmesys sudarys jiem bent moralinę paramą tolimesniame kelyje į meno aukštumas.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Didžiųjų įvykių savaitės

Šį sekmadienį, rugsėjo 29, 7 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje šv. Kazimiero jubiliejaus minėjimo kultūrinis renginys, kuris pavadintas "Giesmė Šv. Kazimierui". Programoje žodinę dalį atliks rašytojas Stasys Santvaras, Gita Kupčinskienė ir Aidas Kupčinskas. Koncertinėje dalyje pasirodys solistė Daiva Mongirdaitė, akomp. dr. Saulius Cibas, solistas Benediktas Povilavičius, akomp. prof. Jeronimas Kačinskas. Bilietus bus galima įsigyti prie įėjimo. Po programos bus vaišės.

Spalio 14 d. 3 val. popiet Šv. Kryžiaus katedroje Bostone šv. Kazimiero jubiliejaus pamaldos. Mišias aukos Bostono arkivyskupas Bernard F. Law ir dar 6 vyskupai, o taip pat dalyvaus daugybė kunigų. Dalyvaus eilė amerikiečių aukštų valdžios pareigūnų. Mūsų pareiga tą dieną užpildyti katedrą. Kvieskime ir mūsų bičiulius amerikiečius.

Tą pačią dieną 5 val. vakare banketas, kur taip pat dalyvaus aukšti svečiai ir bus programa, kurią atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras ir Gedimino Ivaškos vadovaujamas tautinių šokių ansamblis. Banketas vyks Freeport salėje, 256 Freeport St., Dorchester, Mass. (apie 2 mylios nuo katedros).

Kun. Kleb. JONĄ PAKALNIŠKĮ
ir
PAULINA VERŠELIENĘ

su šeima, jų mylimai sesutei Lietuvoje mirus, giliam liūdesy nuožirdžiai užjaučia

G. ir V. Biknevičiai
G. ir P. Šlapeliai

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kapitonui, ilgamečiui Patersono Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkui ir garbės pirmininkui, uoliam visuomenės veikėjui

A.A.
ANTANUI RUGIUI

mirus, jo dukrai Marytei, sūnums Algimantui ir Vytautui su šeimomis ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Patersono LB apylinkės valdyba

A.A.
ČESĖ SODAITIENĖ

mirė 1983 spalio 13. Mirties pirmųjų metinių proga už Velionę mišios bus aukojamos Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijos bažnyčioje, 64-14 Clinton Ave., Maspeth, N.Y., spalio 7, sekmadienį, 11 val. ryto.

Kviečiame visus draugus ir pažįstamus prisiminti Velionę savo maldose.

Tomas Sodaitis,
Birutė Kurihara su šeimomis
Mindaugas Sodaitis

A.A.
ONA PONIATOWSKI

mirė rugsėjo 6. Buvo 93 metų. Palaidota rugsėjo 10 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Vytautui Pikturnai, kuris sukalbėjo rožančių šermeninėje, aukojo mišias, palydėjo į kapines. Taip pat dėkojame kun. Antanui Račkauskui ir kun. Danieliui Staniškiui, kurie drauge su kun. V. Pikturna koncelebravo mišias.

Dėkojame visiems už užprašytas mišias, gėles, pareikštas užuojautas, visiem, kurie atėjo pareikšti velionei paskutinės pagarbos. Gražiai mum patarnavo laidotuvių direktorius Kodis, — dėkojame ir jam.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje, Bartininkų kaime, Vilkaviškio apskrityje. Į Ameriką atvyko, būdama 10 metų. Williamsburgo rajone, Brooklyne, išgyveno per 80 metų. Priklausė prie Angelų Karalienės parapijos ir veikė tos parapijos organizacijose.

Viena jos dukra — Anna Rose jau yra mirusi.

Dabar nuliūdime liko šie jos vaikai:

Helen P. Budrick
Alexander
Frank
William

A.A.
ALFONSAS BURNEIKA

mirė 1983 spalio 11. Pirmųjų mirties metinių proga draugai ir pažįstami prašomi jį prisiminti savo maldose.

Vincenta Burneikienė

A.A.
ANTANUI RUGIUI

mirus, dukrai Marytei, sūnums Algimantui ir Vytautui ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą

Audronė ir Bela Nagy

A.A.
PRANUI NAUJOKAIČIUI

mirus, žmonai, vaikams ir visiems artimiesiems, reiškiame gilią užuojautą

Audronė, Bela Nagy

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

"Amber Holidays"
MEMBER AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Spalio 3 — $1268.00

Gruodžio 26 d. (Naujų Metų sutikimas Vilniuje) — $1247.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

1985 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ jau patvirtintos, pirmoji grupė išvyksta BALANDŽIO 17 d. Registracijos reikalu skambinkite:

1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)
Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to change

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (718) 827-1352
Administr. ..... (718) 827-1351
Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas .. (718) 235-5962
K. Ž. salė ..... (718) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Šį savaitgalį, rugsėjo 30, Maironio lituanistinės mokyklos gegužinė Vandos ir Vytauto Vebeliūnų sodyboje, Locust Valley, N.Y. Gegužinę rengia Maironio mokykla ir lietuviška Kasos Kredito Unija.

Antanas Rugys, gyvenęs Patersone, mirė rugsėjo 22 vakare. Jis, išėjęs iš savo namo, nuslydo nuo namų laiptų ir į cementą smarkiai sužalojo galvą. Mirė bevežant ambulansu į ligoninę. Palaidotas rugsėjo 26, trečiadienį, iš Šv. Kazimiero bažnyčios Patersone. Liko dukra Marytė ir du sūnūs, Algimantas ir Vytautas. Velionisbuvo ilgametis Patersono LB apylinkės pirmininkas, uolus visuomenininkas, rėmė visas lietuviško gyvenimo apraiškas. Plačiau bus parašyta kitam Darbininko numeryje.

Kun. prof. Paulius Rabikauskas, SJ, Gregorianumo universiteto profesorius Romoje, besisvečiuodamas pranciškonų vienuolyne Brooklyne, taip pat apsilankė ir Darbininko redakcijoje ir papasakojo apie savo darbą universitete. Į Romą jis išskrido rugsėjo 20.

Juozo Audėno dviejų metų mirties metinės sueina spalio 10 d. Tą dieną 9 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus aukojamos mišios už Juozo Audėno vėlę. Audėnų šeima prašo visus Juozo bičiulius kartu su jais jį prisiminti. Kas gali, prašom dalyvauti mišiose.

Lietuvių respublikonų klubas buvo įsteigtas steigiamajame susirinkime rugsėjo 19, trečiadienį, Kultūros Židinyje. Laikinoji valdyba kviečia lietuvius — registruotus respublikonus įsijungti į šį klubą. Skambinti Aleksandrui Vakseliui — 846-3246.

Liet. Kultūros Židinio metinis suvažiavimas įvyks spalio 13, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti. Kviečia Kultūros Židinio vadovybė.

Liet. Kultūros Židinio valdybos ir tarybos posėdis šaukiamas spalio 1, pirmadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny.

Reagano - Bush perrinkimui susirinkimas šaukiamas rugsėjo 28, šį penktadienį, 8 v.v. Šaukia Reagan-Bush '84 lietuvių sekcija New Yorke — Romas Kezys ir Marija Žukauskienė. Bus padaryti rinkiminės veiklos pranešimai, bus galima tuo reikalu plačiau pasiinformuoti. Visuomenė kviečiama kuo gausiau dalyvauti.

Jinai ir trys gintarai — dainuojantis vienetas — šį šeštadienį, rugsėjo 29, dainuoja Worcesterio Maironio Parke, Neringos tunto vyr. skaučių metiniame koncerte.

Philadelphijos lietuvių aktoriai ir dainininkai atliks humoristinę programą Laisvės Žiburio radijo koncerte lapkričio 3.

Juzės Vebeliūnienės vienerių metų mirties sukaktis buvo paminėta rugsėjo 23, sekmadienį, mišiomis ir apeigomis Vebeliūnų sodyboje, Long Island, N.Y. Mišias aukojo kun. A. Rubšys, Manhattan kolegijos Šv. Rašto profesorius.

Dail. Giedrės Žumbakienės paveikslų paroda, rengta rugsėjo 22-23 Kultūros Židinyje, praėjo sėkmingai. Pirmą dieną parodą aplankė per 100 žmonių. Parduota keleta paveikslų. Per atidarymą kalbėjo dail. V. Ignas, žodelį tarė ir vysk. P. Baltakis, OFM. Plačiau apie parodą kitam Darbininko numeryje.

Advokatas Povilas Žumbakis rugsėjo 22 Kultūros Židinio didžiojoje salėje kalbėjo apie OSI bylas, ką dabar reikia skubiai daryti. Jo pranešimas buvo tikrai puikus. Taip pat atsakinėjo ir į klausimus. Žmonių pasiklausyti jo pranešimo susirinko gerokai per šimtinę.

Aktorius Vitalis Žukauskas išvyksta į Kanadą, į Hamiltoną, ten rugsėjo 29 atliks humoristinę programą Kanados lietuvių dienose, paskui pasiliks savaitę ir dalyvaus Gasparo Veličkos parašytam vaidinime "Žydintis laukų vėjas". Režisuoja Elena Kudabienė. Veikalą stato Aukuro teatras.

Solistės Gino Čapkauskienės koncertas ir jos naujos plokštelės sutikimas bus lapkričio 18, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Rengia LM Federacijos New Yorko klubas, kuriam pirmininkauja Marija Žukauskienė.

Laisvės Žiburio rudens koncertas ir balius bus lapkričio 3, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Už a.a. Česę Sodaitienę, minint mirties pirmąsias metines, mišios bus aukojamos spalio 7, sekmadienį, 11 val. ryto V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth, N.Y.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas bus spalio 27, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Perkūno choras šį savaitgalį, rugsėjo 29, išvyksta koncertuoti į New Britain, Conn. Išvyksta 3 v. popiet iš Kultūros Židinio kiemo. Grįžta tą pačią naktį. Kas nori, gali važiuoti drauge su choru. Kelionė ten ir atgal — 7 dol. Tuo reikalu prašom skambinti choro pirmininkui Lionginui Drangauskui — 296 - 5655.

Dail. Elena Kepalaitė yra išsikėlusi į naują butą. Jos naujas adresas yra: 99-05 59 Ave., Apt. 1F. Rego Park, N.Y. 11368. Tel. 699-4636.

Programos vadovė Rūta Dragūnevičiūtė. Nuotr. L. Tamošaičio

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties komitetas, kuriam pirmininkauja Vytautas Volertas, posėdžiauja spalio 20, šeštadienį, 12 val. Liet. Religinės Šalpos įstaigoje. Posėdyje kviečiami dalyvauti visi komiteto nariai.

KASA praneša, kad procentai už santaupas bankuose jau eina žemyn. Už certifikatus duodami procentai nuo rugsėjo 25 šiek tiek sumažėjo ir Kasoj. Tačiau už kasdienines einamąsias sąskaitas Kasa tebemoka 9% (bankai tiktai 5.25%) ir už IRA pensijos indėlius 12%. Tikimasi, kad procentų kursas netolimoj ateity dar žymiai sumažės, todėl patariama atidaryti taupymo sąskaitas arba indėlius iš kitų bankų pervesti į Kasą dabar, kol nuoišimčiai dar labai aukšti. Prašoma atkreipti dėmesį į Kasos skelbimą, arba bet kada dienos metu ar vakarais paskambinti į įstaigą. Telefonas 441-6799.

N.Y. Lietuvių Filatelistų draugija išleido savo rugsėjo numerį. Čia aprašomas buvusios filatelistų parodos, surinkta įvairių žinių iš filatelistų veiklos, rašoma apie Lietuvos oro pašto ženklų pirmąją laidą, įdedamos net ženklų nuotraukos. Rašoma ir apie kitas oro pašto ženklų laidas, aupažindinama su Klaipėdos pašto ženklais, skelbiamos įvairios ženklų kainos. Biuletenis leidžiamas anglų kalba, redaguoja W.E. Norton, gyvenąs Philadelphijoje.

Šv. Kazimiero iškilmes, kurios buvo Šv. Patriko katedroje rugsėjo 9, aprašė Newsday rugsėjo 10, pirmadienio laidoje. Parašė Barbara Strauch, suminėdama visus įvykius katedroje, gale pacitavo ir Mary Shalins pasisakymą, kad katedroje atsitiko kažkas gražaus.

Vitą Gerulaitį, teniso žaidėją, kuris dalyvavo Flushing Meadow Park teniso turnyre, plačiai aprašė Daily News rugsėjo 2, sekmadienio, numeryje, įdėjo jo nuotrauką, kaip jis žaidžia tenisą, ir aprašė jo laimėjimus turnyre.

Raidė užmuša, dvasia gaivina — tokiu vardu iš spaudos išėjo nauja knyga. Spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyne, išleido Krikščionis gyvenime leidykla. Jos autorius — kun. prof. Antanas Rubšys. Knyga sudaryta iš dviejų ilgesnių straipsnių, anksčiau skelbtų spaudoje. Pridėta Vatikano II suvažiavimo konstitucija apie Šv. Raštą. Ši knyga — tai paskatinimas geriau pažinti Šv. Raštą ir jį dažniau skaityti. Kaina 2 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Gaunama leidykloje, pas knygų platintojus ir Darbininko administracijoje.

Government jobs. $16,559 - $50,553/year. Now Hiring. Your area. Call 1 - 805 - 687 - 6000. Ext. R-4505.

Išnuomojamas 4 kambarių butas Greenpointe, gražioje vietoje. Skambinti kasdien iki 2 val. popiet 782-8456.

ĮSPŪDINGOS IŠKILMĖS ŠV. PATRIKO KATEDROJE

(atkelta iš 5 psl.)

telkta įvairių organizacijų pirmininkai. Šv. Kazimiero komiteto pirmininkas Aleksandras Vakselis su žmona atnešė taurę ir pateną. Toliau ostijas — sesuo Urbana, vyną brolis pranciškonas Sean Kenney, vandenį Petras Ąžuolas, Liet. Kat. Federacijos New Yorko skyririaus pirmininkas; Šv. Kazimiero paveikslą atnešė dvi skautės — Gailė Katinaitė ir Nina Jankauskaitė; miniaturinį lietuvišką kryžių — Algis Lukoševičius, New Yorko ateitininkų studentų pirmininkas; Philip Skabeikis atnešė savo parašytą ir išleistą knygutę anglų kalba apie šv. Kazimierą; šv. Kazimiero literatūrinę antologiją atnešė Eugenija Kezienė, Liet. Kat. Moterų Sąjungos kuopos pirmininkė; rūtų puokštelę — dr. Aldona Janačienė, pirmininkė Pasaulio lietuvių katalikių moterų organizacijų sąjungos; Simo Sužiedėlio parašytą šv. Kazimiero biografiją atnešė LB New Jersey apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas; Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai — Darius Marijošius atnešė katekizmą, o mokyklos vadovėlį atnešė Gina Jankauskaitė; Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos centro direktorė, atnešė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką".

Vyskupas priėmė visas aukas, pasisveikino su atnešusiais. Aukas, kurios tiesiogiai nebuvo reikalingos mišių metu, padėjo prie altoriaus.

Liturginiai skaitiniai

Mišių metu reikiamus liturginius skaitymus atliko Marian Skabeikis ir pranciškonas brolis Danielius Yenkevičius. Ypač gražūs buvo tikinčiųjų maldos įvairūs maldavimai, kurie apėmė visus Lietuvos vargus ir visus troškimus.

Vyskupo pamokslas

Mišių metu pamokslą pasakė vyskupas Patrick Ahern, New Yorko vyskupas pagelbininkas. Pamokslą jis buvo pasirašęs ir jį labai įspūdingai paskaitė, įpindamas ir savo asmeninių prisiminimų apie lietuvaitę, sutiktą ligoninėje. Savo pamoksle palietė ir šv. Kazimiero gyvenimą, jo dorybes, ir Katalikų Bažnyčios svarbiausias tiesas, ir dabartinę Lietuvą. Ir užbaigė kuo gražiausiais linkėjimais lietuviam ir Lietuvai.

Po pamokslo visa bažnyčia audringai plojo.

Jungtinis choras

Mišių metu giedojo jungtinis choras. Jis buvo susibūręs katedros kairėje pusėje už aukštų presbiterijos grotų. Choro nesimatė, tik girdėjosi jo darnus giedojimas. Chorui dirigavo Viktoras Ralys, vargonais grojo M. Yatkauskas.

Choras giedojo tikrai darniai ir įspūdingai, pirma sugiedojo Pulkim ant kelių, paskui Gloria, Giesmę į Šv. Kazimierą, Šventas, Dievo Avinėli. Giedojo tik lietuviškai.

Kanono metu

Kanono metu prie altoriaus susirinko visi trys vyskupai, prelatai ir už jų keliom eilėm sustojo kunigai. Čia jie bendrai atkalbėjo visas maldas.

Per mišias buvo smilkoma altorius, vyskupai, kunigai ir visa bažnyčia.

Komunijos metu taip buvo sutvarkyta, kad komuniją dalijo visi trys vyksupai ir dar eilė kunigų, tad greitai buvo komunija padalinta.

Mišių pabaiga

Arkivyskupas John O'Connor yra šiltas, jaukus ir drauge paprastas žmogus. Prieš mišių palaiminimą jis pasikvietė kitus du vyskupus kartu palaiminti tikinčiuosius.

Čia jis tarė gražų padėkos žodį už gausų dalyvavimą, už gražų giedojimą, už įspūdingą ir gražų pamokslą, kreipėsi į tikinčiuosius, kad daugiau dėmesio kreiptų į pašaukimus. Bažnyčiai reikia naujų kunigų ir vienuolių.

Choras jau buvo bepradedąs giedoti "Marija, Marija", bet arkivyskupas jį sustabdė ir čia prasidėjo pati linksmoji dalis. Arkivyskupas pranešė, kas yra tas pranciškonas Tėvas Paulius Baltakis, OFM, kokiu vyskupu jis paskirtas. Prisiminė kenčiančią Lietuvą ir staiga paprašė, kad žodelį tartų ir vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Jam bekalbant arkivyskupas nusiėmė savo raudonąją kepuraitę — pijusę ir uždėjo naujajam vyskupui, taip pat uždėjo ir savo mitrą, ir padavė ganytojiškąją lazdą. Paskelbė dar, kad naujasis vyskupas šią savaitę bus konsekruotas, ir pats pirmasis pradėjo ploti. Plojo ir visa bažnyčia, besidžiaugdama tuo, kad tiek šilumos ir draugystės turi New Yorko arkivykupas.

Procesija išeina

Mišios pasibaigė. Vėl susirikiavo procesija su kryžiumi, visais mišių patarnautojais ir daugybe kunigų ir išėjo pro Švč. Sakramento koplyčią. Arkivyskupas jau nuo pat pirmos dienos užsirekomendavo, kad jis paprastas ir šiltas žmogus. Eidamas tai vieną tai kitą užkalbino, pasisveikino su pažįstamais.

Savo baigiamajam žodyje jis pažadėjo ir toliau patarnauti lietuviam, duoti savo katedrą, o kai lietuviai švęs 600 metų krikšto jubiliejų, jis pažadėjo jau lietuviškai aukoti mišias.

Su pakilia nuotaika

Visos iškilmės katedroje paliko neišdildomus prisiminimus. Jos buvo gerai organizuotos, tvarkingai publika susodinta, gražiai praėjo visos procesijos. Pamokslas buvo gaivus, lakus ir modernus. Labiausiai patraukė arkivyskupo nuoširdumas ir meilė lietuviam ir kenčiančiai Lietuvai.

Labai visus pradžiugino, kad susirinko tiek daug lietuvių. Jų galėjo būti per du tūkstančius. Visi jautė pareigą atvykti ir padaryti šias iškilmes įspūdingesnes, gražesnes.

Iškilmes aprašė ir Newsday rugsėjo 10 laidoje, visa trumpai paminėdamas ir baigdamas, kad tikrai buvo labai gražu ir įspūdinga.

Šia proga dėkojame visiem, kurie prie šių iškilmių prisidėjo savo triūsu ir žodžiu. (p.j.)

Solistė Angelė Kiaušaitė dainuoja šv. Kazimiero minėjime rugsėjo 8 Kulturos Židiny. Aakomponuoja Dalia Sakaitė.

PASIŽYMĖJO MOKSLE

Laura Kidolytė, Birutės ir Vytauto Kidolių dukra, yra priimta į visai naują aukštesniąją mokyklą-gimnaziją — Townsend Harris High School Flushinge, prie Queens kolegijos. Ta aukštesnioji mokykla yra skirta New Yorko gabiausiem mokiniam. Buvo paduota 1350 prašymų, į mokyklą priėmė tik 249. Jų tarpe yra ir Laura Kidolytė.

Ta aukštesnioji mokykla turi savo gana įdomią istoriją. Ją suorganizavo 1848 City kolegijos įkūrėjas Harris. Ji buvo skirta tik berniukam. Kartu tai buvo paruošiamoji mokykla City kolegijai. Tris metus mokydavosi toje mokykloje, o ketvirtus jau City kolegijoje. Mokykla veikė Amsterdam Ave. ir 137 St. Ją New Yorko burmistras La Guardia dėl krizės uždarė 1942.

Dabar po didelių pastangų ji vėl atidaryta, perkelta į naują vietą, prie Queens kolegijos. Šiemet veikia tik devinta klasė. Paskui numatoma kad mokinių skaičius pasieks iki 1200.

Iš viso New Yorko yra parinkti geriausi mokiniai ir mokytojai. Čia bus mokoma ir graikų ir lotynų kalbų, modernių kalbų, ir pačių moderniausių mokslų. Visas mokslas bus sustiprintas. Mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 10.

Laura Kidolytė

Laura Kidolytė, lankydama kitas mokyklas, pasižymėjo moksle, buvo garbės sąraše, priklauso prie Arista National Honor Society, yra gavusi 11 garbės pažymėjimų. Ji gilinsis į kompiuterių mokslą.

KETURIASDEŠIMTASIS BALFO VAJUS 1944 - 1984

Šiais metais suėjo 40 metų, kai BALFas pradėjo veikti. Nelengva išskaičiuoti kiek daug Balfo organizacija padėjo lietuviam, esantiem varge visame pasaulyje per 40 metų. Tik pasiaukoję lietuviai galėjo atlikti tiek daug labdaros darbų. 40 metų bėgyje sunku suskaičiuoti tas valandas, tas rankas, tas galvas, kurie posėdžiavo, svarstė, rašė, skaičiavo, pakavo, rišo ir vežė. Balfo darbuotojai išvarė milžinišką šalpos vagą pagelbėdami lietuviam. Daug kas iš mūsų prisimename, kai būdami varge, pajutome globojančią ir šelpiančią Balfo ranką.

Keturiasdešimts metų prabėgo, kai lietuvių tauta kenčia kalinimų, naikinimo siaubą. Mūsų brolių, seserų lietuvių pagalbos šauksmas nenutilo, todėl mes privalome dar intensyviau dirbti ir aukoti.

Balfo 100-ojo skyriaus sukaktuvinis aukų rinkimo vajus New Yorke ir apylinkėj pradedamas spalio 1. Prašome jūsų visų savo auka įrodyti, kad šis vajus tikrai sukaktuvinis. Paremkime stambesne auka šį vajų. Neatsilikime nei vienas, nepaaukojęs BALFui, o Balfas neapvils tų lietuvių, kuriem reikalinga parama.

Čekį prašome rašyti: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC., CHAPTER 100 ir siųsti šiuo adresu: P.O. Box 21081, Woodhaven, St., N.Y. 11421.

Aukos nurašomos nuo valdžios mokesčių.

Balfo 100ojo skyriaus valdyba

MAIRONIO MOKYKLOS LIETUVIŠKA

GEGUŽINĖ

ĮVYKS RUGSĖJO 30, SEKMADIENĮ,
p. VEBELIŪNŲ SODYBOJE
304 BAYVILLE RD.,
LOCUST VALLEY, N.Y.

12 val. pamaldos, 1 val. popiet užkandžiai, gėrimai, muzika, pašnekesiai ir žaidimai
Vaikams įvyks sporto varžybos erdviose sodybos pievose

Visos apylinkės vaikai, tėvai, seneliai ir draugai kviečiami dalyvauti.

Gegužinę rengia Maironio šeštadieninė mokykla ir lietuviška KASOS Kredito Unija. Visas pelnas skiriamas Maironio mokyklai.